Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

Księgarnia „Czytaj" Łódź, Narutowicza Telefon № 10-55.

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 173 (865) | Łódź, Sroda 28 Lipca 1926 | זיבעטער יאָהרגאַנג | לאָדז מיטוואָך י' אב תרפ"ו | Nr. 173 (865)

24-71 .אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24 71

דער קאַמף מיט דער אָפּאָזיציע אין סאָוויעט-רוסלאַנד

זינאָוויעוו און לאַשעוויטש אַרעסטירט.—די אונרוהיגקייט אין מאָסקווע.—ריקאָוו גיט ערקלערונגען וועגען דער לאַגע.

מ אָ ס ק ו ו א, 27 (ספּעציעל) זינאָוויעוו איז געוואָרען אינטערנירט אין זיין אייגענער וואוינונג און ווערט בעהיטען דורך אַגענטען פון טשעקא. דער וויצע-פּרעזעס פון רעוואָלוצ. קריגס-ראַט לאַשעוויטש איז אַרעסטירט געוואָרען און זיינע פולקען ווערען פון פּעטראָגראַד איבערגעפיהרט קיין אוראל. ס'געהען אַרום קלאַנגען, אַז קאַמיענעוו זאָל דערוויילעט ווערען פון זיין פּאָסטען אַלס פאָלקס-קאָמיסאַר.

מ אָ ס ק ו ו א, 27 (ספּ.) די טעלעגראַפען-אַגענטור פון סאָוויעט - רוסלאַנד האָט אַרויסגעגעבען א קאָמוניקאַט וועגען זינאָוויעוו'ן און זיינע חברים.

דער קאָמוניקאַט ערקלערט, אַז דער צענטראַל-קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי האָט אויף דער לעצטער זיצונג נאָכ'ן אויסהערען דעם רעפּעראַט פון דער קאָנטראָל-קאָמיסיע בעשלאָסען אָפּצורופען זינאָוויעוו'ן פון זיין אַמט אַלס מיטגליד פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע ביי דעם צ. ק. די פּאָליטישע ביוראָ בעשטעהט איצט פון פאָלגענדע פּערזאָן: סטאַלין, ריקאָוו, בוכאַרין, טאָמסקי, קאַלינין, מאָלאָטאָוו, רודזוטאַק און טראָצקי.

מ אָ ס ק ו אָ, 27 (ספּעציעל). אויף דער נעכטיגער בעריכט-פערזאַמלונג האָט ריקאָוו אָבגעגעבען אַ בעריכט פון צענטראַל-קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי. ריקאָוו האָט אין זיין רעדע אָנגעוויזען, אַז די אָפּאָזיציע מיט זינאָוויעוו'ן בראש האָט געהאַט ב"ה צו רעווידירען דעם לעניניזם און צו ענדערען די פּאָליטיק פון שטאָט-פּראָלעטאַריאַט לגבי דעם פּויערטום.

אויף דער פערזאַמלונג זענען געווען העכער 3000 דעלעגאַטען, וועלכע פערטרעטען 125 טויזענד מיטגלידער. די פערזאַמעלטע האָבען דעם בעריכט בעשטעטיגט.

מ אָ ס ק ו אָ, 27 (ספּ.) די ערשטע אָפיציעלע קאָמוניקאַטען וועגען זינאָוויעוו'ס ענין האָט אַרויסגערופען אין מאָסקווע אַ גרויסע אונרוהיגקייט.

די בלעטער, וועלכע האָבען אויפגענומען די ערשטע ידיעות זענען פשוט פונאַנדערגעכאַפּט געוואָרען.

אַלס גענעראַל-סעקרעטאַר פון דריט'ן אינטערנאַציאָנאַל איז בעשטימט געוואָרען דער בולגאַרישער קאָמוניסט קאָלאַראָוו. ס'הערשט די מיינונג, אַז די שטימונג פון דער בעפעלקערונג וועט צווינגען די סאָוויעט-רעגירונג טיילוויז צו ליקווידירען די אַקציע פון אינטערנאַציאָנאַל.

פּראַנצויזישע רעגירונג אַרבייט צו פערפעסטיגען דעם פראַנק.

פּ אַ ר י ז, 27. (פּאַט) די רעגירונג האָט אויף דער היינטיגער זיצונג פון פּאַרלאַמענט אָפּגעגעבען אַן ערקלערונג, אין וועלכער זי שטעלט פעסט, אַז די רעגירונג איז בעשאַפען אין גייסט פון פאָלקס-איינהייט, כדי צו בעהערשען די פינאַנץ-געפאַהר.

די רעגירונג איז טיף איבערציינגט אין דער שנעלער בעסערונג פון דער פינאַנץ-לאַגע.

די רעגירונג לעגט פאָר אַ פּראָיעקט, וועלכער זאָל מעגליך מאַכען צו דעקען אַלע דעפיציטען און נישט דערלאָזען צו קיין אינפלאַציע.

לאָיד דזשאָרזש נעגען באָלדווינ'ס רעגירונג.

ל אָ נ ד אָ ן, 27 (פּאַט) דער פּאַרלאַמענט האָט היינט מיט אַ מעהרהייט פון 338 שטימען געגען 152 אָפּגעוואָרפען דעם אונצוטרוי-וואָטום געגען דער רעגירונג. דעם פאָרשלאַג האָט אַריינגעבראַכט לאָיד דזשאָרזש צוליב דער שטעלונג פון דער רעגירונג לגבי דעם שטרייק אין קויהלען-גרובענס.

שאַרפע אָפּאָזיציע פון די יודען אין סענאַט.

סען. רינגעל נעגען דעם דעקרעט - רעכט פון דער רעגירונג.

וו אַ ר ש א, 27 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים - קאָרעספּאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע ביים סענאַט איז דעבאַטירט געוואָרען די פראַגע וועגען די ענדערונגען פון דער קאָנסטיטוציע. א גרעסערע דיסקוסיע האָט אַרויסגערופען דער פונקט וועגען די רעכט פון פּרעזידענט אַרויסצוגעבען דעקרעטען.

מיט אַ שאַרפער רעדע איז אַרויסגעטרעטען סען. רינגעל, וועלכער האָט צווישען אַנדערעס געזאָגט, אַז די רעגירונג האָט בדעה אַדורכצושמוגלען מעטערניך'ס סיסטעם אויפ'ן פּוילישען באָדען. אַ צווייטע רעדע אין דעם זעלבען גייסט האָט אויך געהאַלטען סען. קערנער.

פּעטלורא'ס נאָכפאָלגער.

וו אַ ר ש א, 27. (טעלעפאָניש). די אוקראַינישע אָרגאַניזאַציעס האָבען זיך פערשטענדיגט וועגען אויסקליבען אויפ'ן אָרט פון פּעטלורא'ן אַלס פּרעזעס פון דירעקטאָריאַט און הויפּט-פיהרער פון דער אוקראַינישער רעפּובליק יאַן פּאָלטאַוואַ אָסטראַניצאַ.

אָסטראַניצאַ שטאַמט פון אַ בעקאַנטער אוקראַינישער פאַמיליע, פון 1917 יאָהר האָט ער אַנטייל גענומען אין דער אוקראַינישער פאָלקס-בעוועגונג און ער איז געווען איינער פון די אָרגאַניזאַטאָרען פון די כליבאָראָבען. אין סקאָראָפּאַדסקי'ס רעגירונג האָט אָסטראַניצאַ פערנומען דעם פּאָסטען אַלס גענעראַל-סעקרעטאַר.

דייטשלאַנד ציהט צו די סאָוויעטען.

ג ע ר ל י ץ, 27 (פּאַט) נעכטען זענען דאָ פאָרגעקומען בעראַטונגען פון דער דייטשער ווירטשאַפטס-פּאַרטיי.

ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַ ניי פּראָגראַם, וועלכעס לעגט פאָר מעהר אַכט צו לעגען אויף די ווירטשאַפטליכע בעציהונגען מיט'ן מזרח.

פּוּאַנקאַרע האָט אַ גרויסע מעהרהייט אין פּאַרלאַמענט.

פּ א ר י ז, 27. (פּאט) אויפ'ן פערלאַנג פון דער רעגירונג, וועלכע האט געשטעלט די פראגע וועגען צוטרויען, האט דער פּארלאמענט אנגענומען מיט 358 שטימען געגען 131 דעם פאָרשלאַג אבצוווארפען אַלע אינטערפּעלאַציעס וועגען פינאַנץ-ענינים.

יודען און אַנטיסעמיטען נישט צופרידען פון „די שטאָדט אָהן יודען".

ב ע ר ל י ן, (י.ט.א.) אין אַ בערלינער קינאָ-טעאַטער האָט מען געגעבען אַ בילד, איבערגעאַרבייט פון הוגאָ בעטויערס ראָמאַן „די שטאָדט אָהן יודען". אין דאָזיגען ראָמאַן ווערט געשילדערט, ווי אַזוי אַ געוויסע שטאָדט אין אייראָפּאַ, וועלכע איז געווען דורך און דורך אַנטיסעמיטיש האָט דורכגעפיהרט א בעשלוס אַרויסצושיקען די גאַנצע יודישע בעפעלקערונג.

נאָכ'ן אַרויסטרייבען די יודען איז אָבער די גרויסע און רייכע האַנדעלס-שטאָט שרעקליך פעראָרעמט געוואָרען, אַזוי אז די שטאָט-פערוואַלטונג האָט אָנגעווענדעט אַלע מיטלען, די יודען זאָלען זיך אין שטאָט צוריק בעזעצען. די צושויער פון דאָזיגען בילד, סיי יודען און אַנטיסעמיטען האָבען אויסגעדריקט זייער שאַרפע אונצופרידענהייט מיט'ן דאָזיגען בילד.

פּוילישע ידיעות וועגען מאָביליזאַציע פון „סטשעלצעס".

וו אַ ר ש א, 27 (פּאַט) דער רעגירונגס-קאָמיסאַר האָט אַרויפגעלעגט אַן אַרעסט אויף די נאַכט-ביילאַגע פון „זשעטשפּאָספּאָליטאַ" פאַר אָנגעבען פאַלשע ידיעות וועגען אַ כלומרשט'ער מאָביליזאַציע פון די סטשעלצעס, וועלכע זאָלען זיך גרייטען צו אַ מאַרש אויף ליטא.

נייע געזעץ-פּראָיעקטען

די רעגירונג ניצט אויס איהרע פולמאַכטען.

וו אַ ר ש א, 27. (פּאַט). היינט איז אין דער אַנוועזענהייט פון מלוכה-פּרעזידענט פאָרגעקומען אונטערן פאָרזיץ פון פּרעמיער-מיניסטער אַ זיצונג פון מיניסטעריען-קאַבינעט, וועלכער האָט זיך פערנומען מיט פאַרבערייטען די געזעץ-פּראָיעקטען, וועלכע די רעגירונג האָט בדעה צו פערעפענטליכען אויפ'ן סמך פון די ערהאַלטענע פולמאַכטען.

אויף דער היינטיגער זיצונג האָט דער פינאַנץ-מיניסטער רעפערירט די פינאַנץ-לאַגע אין לאַנד. דערביי האָט ער פעסטגעשטעלט, אַז די לאַגע ווערט וואָס אַמאָל בעסער און פאָרגעלייגט אַ גאַנצע רייהע געזעץ-פּראָיעקטען, וועלכע זענען צווישען אַנדערע נוגע די ענדערונגען אין די סטאַטוטען פון באַנק פּאָלסקי, נאָוועליזאַציע פון באַנק-אוסטאַוו א. אַנד.

די האַנדעלס- און אַגראַר-מיניסטאָרען האָבען אָבגעגעבען בעריכטען און פאָרגעלייגט זייערע פּראָיעקטען.

די דיסקוסיע איבער די רעפעראַטען האָט זיך פערצויגען ביז שפּעט אין דער נאַכט. די ווייטערע זיצונג וועט פאָרקומען די אַנדערע וואָך.

דער בעשולדיגער פון מאַגדעבורגער אייזען-מאַגנאַט האָט צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

ב ע ר ל י ן, 27 (פּאַט) די אויספאָרשונג געגען מאַגדעבורגער יוד, דעם אייזען-מאַגנאַט רודאָלף האַס האָט אָנגענומען א סענסאַציאָנעלע ווענדונג. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צוצוציהען צו פעראַנטוואָרטליכקייט דעם קאָמיסאַר טאָנהאָלט (בעוואוסטער אַנטיסעמיט — רעד.) פאַר דעם אונגעזעצליכען אופן פון פיהרען די אויספאָרשונג.

קולטור-דירעקטאָר פון „דזשאָינט" אין אייראָפּאַ.

ב ע ר ל י ן, (י.ט.א.) דער לייטער פון דראָפּסי-קאָלעדזש אין פילאַדעלפיע און דער פּרעזידענט פון רבנים-סעמינאַר אין ניו-יאָרק פּראָפ. דר. ציירוס אַדלער איז אָנגעקומען קיין בערלין. דר. ציירוס אַדלער איז, ווי בעקאַנט, אויך איינער פון די אָנפיהרענדע מיטגלידער פון „דזשאָינט" און לייטער פון דער קולטור-אָבטיילונג פון „דזשאָינט".

אין דער וואוינונג פון דר. בערנאַרד קאָהן איז פאָרגעקומען אַ צוזאַמענטרעף צווישען דר. אַדלער און אָנגעזעהענע יודישע פערזענליכקייטען אין בערלין, וועלכע פיהרען אָן מיט דער קולטור-אַרבייט פון „דזשאָינט" אין דייטשלאַנד. עס זענען אַנוועזענד געווען דר. פּויל נאָטאַן, פּראָפ. ווייל, פּראָפ. מיטוואָך, ראַבינער מאיר הילדעסהיימער, ראַבינער דר. בעק, פּראָפ. העלער א. אַ.

פון בערלין פאָהרט דר. אַדלער קיין פּאַריז און לאָנדאָן, וואו ער וועט זיך בעטייליגען אין די זיצונגען פון דירעקטאָריום פון העברעאישען אוניווערזיטעט.

די ארץ-ישראל-וויינען

„כרמל"

זענען די בעסטע הייל-וויינען אין דער וועלט.

„MEDOC" (רויטוויין) ספּעציעל פאַר מאָגענליידענדע און צוקערקראַנקע. 808

„BARZEL" (אייזענוויין) ספּעציעל פאַר בלוטאָרימע און רעקאָנוואַלעסצענטען.

אַבאָנענטען
מיט קויטצע און ערשטקלאַסיגע רעפערענצען, ווערט געזוכט, אַפּערטען אונטער „B" אין אַדמיניסטראַציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

אָרגאַניזאַציע פון די קהלות אויף די קרעסען.

מיניסטעריאַל-ראַט אָרעלבערג אָפּגעפאָהרען אין די קרעסען-שטעט.

וו אַ ר ש ע, 27 (יט"אַ) לויט אַ אויפטראַג פון מיניסטער פאַר רעליגיעזע ענינים און עפענטליכע בילדונג ה' סויקאָווסקי איז דער מיניסטעריאַל-ראַט ה' אדעלבערג אָפּגעפאָהרען אויף די קרעסען. ה' אדעלבערג וועט בעזוכען די שטעט ביאַליסטאָק, ווילנע, גראָדנע, נאָוואָגרודעק, בריסק, לוצק און אַ. וו. און קאָנפעריר׳ען מיט די דאָרטיגע וואָיעוואָדעס וועגען אופן פון אָרגאַניזירען די יודישע קהלות.

ווי מיר דערוויסען זיך, האָט די רעגירונג בעשלאָסען דורכצופיהרען די אָרגאַניזירונג פון די יודישע קהלות אויף די קרעסען, אַזוי אַז אין משך פון איינינע חדשים צייט, זאָלען די קהלות שוין פונקציאָנירען.

די אָרגאַניזירונג פון די יודישע קהלות אויף די קרעסען ווערט דורכגעפיהרט אויפ׳ן סמך פון אַ פעראָרדנונג פון מיניסטאָרען-ראַט פון 28-טען אָקטאָבער 1925.

די אַראַבישע פּאַרטייען אין א"י.

דער נישט-געלונגענער פראַייניגונגס-פרוב.

ירושלים. (י. ט. א.) מיט אַ קורצער צייט צוריק האָט דער עגיפּטישער געלעהרטער אַכמעד זאקי פּאַשאַ געמאַכט אַ פּערזוך צו פעראייניגען די אַראַבישע פּאַרטייען אין ארץ-ישראל. דער פערזוך איז נישט געלונגען, די אַראַבישע צייטונג „פּאַטאַ אולאראב" דריקט אויס דעם בעדויערן, וואָס דער פרוב צו פעראייניגען די אַראַבישע פּאַרטייען איז נישט געלונגען און שרייבט, אַז די פּאַרטייען זענען שולדיג אין דער מיספּראָלג פון די אַראַבער אין ארץ-ישראל. לויט דער דערמאָנטער צייטונג קומט אויס, אַז אין ארץ-ישראל זענען טעטיג פאָלגענדע אַראַבישע פּאַרטייען. 1) דער אַראַבישער עקזעקוטיוו, וועלכער איז איבערהויפּט נישט קיין פּאַרטיי, נאָר גיט זיך אָן אַלס דעם עקזעקוטיוו פון פּאַלעסטינישאַראַבישען קאָנגרעס. דער פּרעזידענט פון עקזעקוטיוו, מוזא קאַזים פּאַשאַ איז אַ נאַציאָנאַליסט, אָבער אַ פּאָליטיש-אונפעהיגער מענש, 2) די נאַציאָנאַלע פּאַרטיי, ווי אויך דער פּאַרטיי-אָרגאַן „מצראַט אול שערק" האָט בכלל נישט קיין פּראָגראַם, 3) די פּאַרטיי פון די לאַנדווירטען, אין שפּיץ פון וועלכער עס שטעהט דער אונגעבילדעטער אַבדול לאַפיט אבו האַנטאש, וועלכער האָט אַ זעהר שלעכטע רעפּוטאַציע. 4 די אַזוי גערופענע דאָרף-געמיינשאַפט, געגרינדעט דורך דעם שעיק אָלשוקערי און מיטגלידער פון דער פאַמיליע אלמאדי. 5) די דעמאָקראַטישע פּאַרטיי, וועלכע געפינט זיך אונטער דער אָנפיהרונג פון אַבדול לאַטיף סאלאה, מיטגליד פון מוסולמענישען אָבער-ראַט. אַבדול לאַטיף האָט ספּעציעל געשאַפען די פּאַרטיי כדי צושטאַרקען זיין פּאָזיציע אין מוסולמענישען אָבער-ראַט.

גרויסע שרפה אין דווינסק.

ריגע, 26 (ספּ. טעל.) אין דווינסק, אין ראַיאָן פון סריידל-מאַרק לעבען מאָסקווער גאַס איז אויסגעבראָכען אַ גרויסע שרפה. דאָס פייער האָט גלייך אַרומגעכאַפּט אַ גאַנצע רייה קראָמען, אין האָט באַלד בעדראָהט דעם סריידל-מאַרק. די שריפה איז פאָרגעקומען אין ראַיאָן פון די אייזען-און פלאַקס-קראָמען, און דאָס האָט געשפּייזט דאָס פייער.

די אַרומיגע גאַסען זענען באַלד געוואָרען בעדעקט מיט אַ שוואַרצען געדיכטען רויך, אַ אומגעהויער גרויסע פּאַניק איז ענטשטאַנען צווישען די אַרומיגע קרעמער, וועלכע האָבען אָנגעהויבען אַרויסצופיהרען די סחורות פון זייערע קראָמען.

אַלע פייערלעשער-אָפּטיילונגען האָבען זיך גלייך ענערגיש גענומען צו דער אַרבייט, צו דער שרפה זענען אויך דרינגענד אַרויסגערופען געוואָרען מיליטער-אָפּטיילונגען, נאָך אַ שטאַרקער אָנגעשטרענגטער אַרבייט איז געלונגען אָפּצושטעלען די ווייטערדיגע פערשפּרייטונג פון פייער. גראָד אין דעם ראַיאָן פון דער שרפה געפינען זיך די פּעטראָלעאום-און בענזין-סקלאַדען. און אויב עס וואָלט נישט געלונגען אָפּצושטעלען די ווייטערדיגע פערשפּרייטונג פון פייער, האָט עס געקענט ברענגען צו אַ שרעקליכער קאַטאַסטראָפע.

אינגאַנצען זענען פון דער שרפה אָפּגעבריגט געוואָרען 10–12 אייזען-און פלאַקס-קראָמען. בעת דער שרפה האָבען זיך געלאָזט הערען שטאַרקע אויפרייסען. מען רעכענט, אַז דאָס האָבען אויפגעריסען די גראַנאַטען, וואָס געפינען זיך אין די קראָמען, צווישען די אַלטע אייזענס.

די סיבה פון דער שרפה איז געווען אַ שוועבעלע, וועלכע אַ קונה האָט אויף אַ אומפאָרזיכטיגען אופן אַריינגעוואָרפען אין פלאַקס-קראָם.

אַרעסטירטע חלוצים אין רומעניען זענען שוין בעפרייט געוואָרען.

טשערנאָוויץ. (יט"אַ) ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען, האָט די יודישע קהלה פון טשערנאָוויץ אינטערוועניר׳ט ביי דעם קריגס-מיניסטער, מען זאָל שענקען די רעשט שטראָף די אַרעסטירטע חלוצים פון פּוילען, וועלכע זענען פער׳משפּט געוואָרען צו 18 מאָנאַטען שווערע תפיסה פאַר אומלעגאַלען אַריבערטרעטען דעם רומעניש-פּוילישען גרעניץ.

לויט אַ פעראָרדנונג פון דעם קריגס-מיניסטער זענען בעפרייט געוואָרען 10 חלוצים פון יאַסער תפיסה. די חלוצים האָבען נאָך בעדאַרפט אָפּזיצען די שטראָף פון סך-הכל 33 מאָנאַטען, די דאָזיגע שטראָף איז זיי געשאָנקען געוואָרען.

בלוטיגע שלאַכטען ביי דמשק.

דמשק, 27 יולי (פּאַט) נאָך די קאַמפען ביים אָזיס כאָוטאַ אין וועלכע די פראַנצויזען האָבען פערלוירען 49 געהרג׳עטע און 97 פערוואונדעטע. האָט אַ פראַנצויזיש מיליטער-טייל אַרומגערינגעלט דמשק און געפיהרט אַ צווייטשעה׳דיגען קאַמף געגען 200 אויפשטענדער, וועלכע זענען געצוואונגען געוואָרען אָפּצוטרעטען איבערלאָזענדיג אויפ׳ן שלאַכט-פעלד 10 געהרג׳עטע. אַ צווייטע פראַנצויזישע מיליטער-טייל האָט אָפּגעשלאָגען 400 אויפשטענדיגע, וועלכע האָבען דערביי פערלוירען 55 געהרג׳עטע און דעם גאַנצען קריגס-מאַטעריאַל. 200 אויפשטענדער האָבען אַטאַקירט צוויי פראַנצויזישע לופט-פליהער, וועלכע זענען צוליב דעם, וואָס דער מאָטאָר איז קאַליע געוואָרען, געווען געצוואונגען זיך אַראָבלאָזען. ביידע לופט-פליהער זענען לעבעדיגערהייט פערברענט געוואָרען.

אַ שניי אין אפריקא.

לאָנדאָן, 27 (ספּ. טעל.) אַהער מעלדעט פון דער דרום-אפריקאַנישער הויפּט-שטאָדט קאַפּשטאָט, אַז דאָרט איז אַרויסגעפאַלען אַ שניי. נאָך 110 יאָהר (פון 1816 אָן) טרעפט עס דאָרט איצט דאָס ערשטע מאָל.

אַ נייע אַפערע אין וואַרשא.

מען פערקויפט „דזיאַלקעס" פון אַ גוט, וואָס דער פערקויפער בעזיצט נישט. - אַ „פעראיין פון אָפּגענאַרטע". - די גענעראַלען האַלער און ראַזוואַדאָווסקי זאָלען זיין פערמישט אינ׳ם עסק.

וואַרשא, 27. (טעלעפאָניש). דאָ איז ענטדעקט געוואָרען אַ פרישע אַפערע, אויסגעפיהרט אויפ׳ן גרויסען אופן און אויפ׳ן ברייטען סטיל.

אַ געוויסער וואַצלאַוו גאַזשעווסקי האָט אָפּגעדרוקט אין די צייטונגען אַנאָנסען, אַז ער האָט צו פערקויפען אין איזאַבעלין "דזיאַלקעס" אויף צו בויען זיך הייזער און אין זיין אָטגענער ביוראָ, אויף סענאַטאָרסקאַ גאַס, האָט ער באַלד בעוויזען צו בעקומען אַמאַטאָרען און אַרויסצוקריגען אויף די „מציאה׳ת" אָנגעזעהענע סומען אויפ׳ן האַנד און קויף-געלדער.

ווען עס איז אָבער געקומען צום בעקוקען די „דזיאַלקעס" (חלקים) אויפ׳ן אָרט האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די גאַנצע מעשה איז אַ גוט-צוגעגרייטער שווינדעל. עס איז געוואָרען פעסטגעשטעלט, אַז די צאָהל פון די בעשווינדעלטע איז זעהר גרויס. די ביוראָ אויף סענאַטאָרסקאַ עקזיסטירט ווייטער און עס פעהלען נישט קיין נאַאיווע, וואָס פאַלען אַלס נייע קרבנות.

אַלע אָפּגענאַרטע, וועלכע האָבען צוזאַמען געליטען אויף אַ בעדייטענדער סומע, האָבען דעריבער בעשלאָסען זיך צו פעראייניגען, כדי בשותפות אַרויסצוטרעטען געגען שווינדעל מיט זייערע תביעות.

אינטערעסאַנט, ווי אַזוי די „ביוראָ" האָט אָנגעצויגען און אַריינגעקריגען די „נאַאיווע":

מיט עטליכע חדשים צוריק האָבען דער אייגענטימער פון גוט „איזאַבעלין" וואַצלאַוו גאַזשעווסקי, דער אַדמיניסטראַטאָר פון דעם גוט יאַן באַנקאָווסקי, דער אַגענט פון דער „ספּולקע" טשאַסקאַלסקי, ווי אויך אַ געוויסער אָרזשעשקאָווסקי, געעפענט אַ ביוראָ אויף סענאַטאָרסקאַ נומער 6. א. ג. „ביוראָ צו פערקויפען טיילען פון גוט „איזאַבעלין-ראַדיאָ" און די פערקויפטע „פּאַרצעלירטע טיילען" האָט מען אָנגערופען היפּאָטעקיש „איזאַבעלין אָ" און „איזאַבעלין ב'".

אין גאַזשעווסקי׳ס ביוראָ האָט מען די בעזוכער געוויזען די פּלעצער פון „איזאַבעלין", צייגנישען וועגען געזונדהייט פון באָדען, און אויך עפּעס אַ פּאַפּיר׳ל וועגען אַ כלומר׳שטער ערלויבניש פון „אורזשאָנד זיעמסקי" אויף פּאַרצעלירען דאָס גוט — און אָפּשרייבענדיג פרימיטיווע אָפּמאַכען, האָט מען ביי זיי גענומען צו 10 און 20 זלאָטיס און אָפּגערעדט זיך אויף אַ טרעפונג אין איזאַבעלין.

אין איזאַבעלין גופא האָבען די בעלי בתים אויפגענומען די אָנגעקומענע מיט אַן איבערגעטריבענער פריינדליכקייט און ווייזענדיג זיי די געקויפטע טיילען, — מכבד געווען מיט טיי און צובייסעכץ.

ווייטער איז שוין אַלץ געגאַנגען ווי געשמירט. דער קויפער האָט שוין איינגעצאָהלט הונדערט זלאָטעס און אויפ׳ן איבעריגען — אויסגעשטעלטע וועקסלען אויף 6 חדשים.

נאָכ׳ן בעצאָהלען דעם ה' גאָזשעווסקי׳ן, אָדער באַנקאָווסקי׳ן׳ זענען ביידע צדדים אַוועק צום רעיענט, וועלכער האָט דעם אָפּמאַך בעשטעטיגט און... דערנאָך האָט זיך ערשט אַרויסגעוויזען, אַז דער „קויפער איז אַ בעזיצער פון „דזיאַלקע", וואָס קאָן זיין אייגענטום נישט ווערען ווייל... אויפ׳ן מאַיאָנטעק געפינט זיך אַ היפּאָטעק-חוב אויף אַ סומע פון 1,300,000 זלאָטיס

צו דער זאַך זאָלען האָבען אַ געוויסען שייכות די בעלי-חובות פון דעם מאַיאָנטעק, די גענעראַלען האַלער און ראָזוואַדאָווסקי.

דער ספּעציעל-געגרינדעטער „פעראיין פון בעשווינדעלטע" רופט צונויף אויפ׳ן 3-טען אויגוסט אַ גרויסע פערזאַמלונג וועגען דער אַפערע.

צווישען די בעשווינדעלטע געפינען זיך:

אַדאַם גאַלבאָרסקי — 1438 זלאָטיס, אַלעקסאַנדער סלאָצקי — 1438 זלאָטיס, סטאַניסלאַוו פּיאָטראָווסקי — 1300 זל., אַנטאָני אָרגאַנסקי — 1000 זל., זאַכאַריאַש כמאַראַ — 1550 זל., יאַן גאַרוויס — 2073 זל., יאַן גאַלעמביאָווסקי — 792 זל., וולאַדיסלאַוו מאישיזינסקי — 1400 זל., טאָמאַש קאָוואַלסקי — 2100 זל., עדוּאַרד מאַרבאַצקי — 21,000 זל.

מיט קלענערע סומען זענען אָפּגענאַרט געוואָרען גאָר אַ היבשע צאָהל.

Dr. Adam GROSGLIK
27 Aleje Kościuszki 27
הויט און ווענעריש קראַנקהייטען.
ראָנטגען און ליכט-הייל-אַנשטאַלט.
נעהמט אָן פון 4 ביז 7 אָוונט. 717

Dr. med. A. SZMIRGELD
CEGIELNIANA 6.
גייסטיגע-און נערווען-קראַנקהייטען
שפּראַכשטערונגען, היילונג פון שוואַכבעגאַבטע און שווער-ערציהבאַרע קינדער און כאַראַקטער-אַנאָמאַליען נעמט אָן פון 5–7. 628

Dr. med. WOLF EYCHNER
Zgierska 38, tel. 34-72
ספּעצ. פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונט.
פון 12 ביז 1 מיטאָג אין דער לעטשניצע אויף גייערס מאַרק, פּעטריקאָווער 294.

צו פערמיעטען
טישלערן און אַנד. ווערט אָנגענומען אַלע 1-טען
מאַי 41, וואָהנ. 45. 618

אַ קוואַליפיצירטע וועשערין קען זיך מעלדען צו גייען וועש ביי בלומענפעלד זאַוואַדזקאַ 15 פראָנט, 1. שטאָק. 018

וויכטיג פאַר רעטניקעס!
בעפאָר איהר געהט קויפען, איבערציינט אייך, - דאָס נאָר אין דער פאַבריק
ש. שוואַרצאָווסקי
פּולנאָצנאַ 24 טעל. 31-85
בעקומט איהר שטענדיג אויף לאַגער אין גרויסען אויסוואַהל:
פּאַטענטירטע פעלד-בעטען פון דער בעוואוסטער מאַרקע „Palma-Patent" מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר,
מעטאַל-בעטען, לעשאַזעס, האַמאַקעס, קינדער-בעטלעך, קינדער-שפּאַציר-וואַגענס אין- און אויסלענדישע.
פעלד-בעטען מיט ווענטלען צו 18 זל. אין פּאַלאַווע-14 זל.
אַלעס צו קאָנקורענץ-פּרייזען!

שניידער-מייסטער-פעראיין.
היינט מיטוואָך, דעם 28. יולי, פּינקטליך 8 אַ זייגער אָוונט קומט פאָר
אַ פערזאַמלונג
אין הערען-און דאַמען-פאַך בעשטעלטע. וועגען דער לעצטער רעגולירונג פון פּרייזען. דעריבער ווערט איהר געבעטען פּינקטליך צו ערשיינען
מיט אַכטונג די פאַך-קאָמיסיעס פון
הערען-און דאַמען-בעשטעלט.

אַן אָרט צום שלאָפען
פאַר 2 אָנשטענדיגע יונגלעך, ווערט געזוכט.
אָפערטען אין אַדמ. „נ. פאָלקסבלאַט" פאַר I. D. 608

Dr.med. I. BETTE
Piotrkowska 6, tel. 44-95
צוריקגעקעהרט.
נעהמט אָן פון 8–11 פריה און פון 4–6 נאָכמ.

השבת אבדה.
נעכטען איז פערלוירען געוואָרען אַ פּאָרטפעל מיט פערשידענע דאָקומענטען, ווי אַ מיליטער-ביכעל אויפ׳ן נאָמען פון כ. זילבערבערג, ווי אויך אַ פּאַס.
דער ערליכער געפינער ווערט געבעטען אָפּצושיקען די דאָקומענטען אין אַדמיניסטראַציע פון דער צייטונג געגען בעלוינונג. 817

כ׳ווילל דינגען 1 גרויס
אָדער 2 קליינע צימער
אין צענטרום פון שטאָט. געוואונשען דירעקט ביים הויזווירט. אָפערטען אין אַדמיניסטר. פון דער צייטונג פאַר „נומער 69". 818

לאדז. 28 יולי 1926

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 28. יולי 1926

בילדער פון דעם קאבינעט-געיעג אין פראנקרייך.

דער אויסגעפייפענער העריאָ. - נישטאָ אזא רעדנער ווי בריאן. - „נישט אייך וועלען מיר געבען די מאכט" - די פרוי, וואס האט ערמאָרדעט. - אין עליזעי-פאלאץ.

(א בריף פון פאריז).

דער צ״הנכער קאבינעט בריאנ׳ס האט עקזיסטירט ס״ה 24 טאג, א קורצער טערמין אפילו פאר פראנקרייך, וואו צו מיניסטאָרען-קריזיסען איז מען געוואוינט און וואו דאס פאלען פון א קאבינעט איז א געוועהנליכע און נאָרמאלע ערשיינונג. אבער דאסמאל איז געשעהן עפעס אויסערגעוועהנליכעס, עפעס טראגישעס. דאס געדולד פון דורכשניטליכען פראנצויז האט זיך גענומען אויסשעפען, און א פראנצויז, ווען ער פערלירט דאס געדולד, ווערט ער געפעהרליך.

ווידער א קריזיס! ווען 8 א זייגער אין אווענד האבען אלע בלעטער ארויסגעלאזט עקסטרא-אויסגאבען, האט מען אויף די גאסען געקאנט פיהלען סמנים פון דער אלגעמיינער אינצופרידענהייט. מענשען האבען געכאפט די בלעטער, האבען גיריג געשלונגען די שורות און מיט עמפערונג אראפגעלאזט די הענד; ס׳איז א פאקט, דער קאבינעט איז געפאלען.

וואס וועט זיין ווייטער? אט די פראגע האט געבלאנקעט פון מויל צו מויל, אין די קולוארען פון פארלאמענט, אין עליזעי-פאלאץ (דארט, וואו ס׳וואוינט דער פרעזידענט פון דער רעפובליק), אין די טראמוואיען און אויטאבוסען. ווי ווייט וועט דערגעהן דער יקרות? ווי ווייט וועט פאלען דער פראנק?

אין אט דער פערגער יולי-נאכט איז אין פאריז געווען אונרוהיג. די נערווען זענען געווען געשפאנט ביז צו דער לעצטער מדרגה. און ווען 10 א זייגער אין אווענד האט זיך העריא׳ס אויטאמאביל אפגעשטעלט פאר׳ן עליזעי-פאלאץ, האבען עטליכע הונדערט פערזאן, וואס זענען געשטאנען אקעגענאיבער אויפ׳ן טראטואר – אנגעהויבען מורא׳דיג צו פייפען. ס׳האט זיך אריינגעמישט פאליציי, די גאס איז געווארען אפגערייניגט אבער – דאס פייפען איז פערבליבען אין דער לופט. העריא האט דאס געהערט און פערשטאנען. און ווען העריא, דער פרעזידענט פון פארלאמענט האט זיך אויפגעהויבען אויף די טרעפען פון פאלאץ, איז ער געווען בלאס און זעהר ערנסט. דאס פייפען פון המון האט געהאט א גרעסערע בעדייטונג, ווי די אפלאדיסמענטען אין פארלאמענט.

*

די זיצונג פון פארלאמענט, אויף וועלכער ס׳איז געפאלען דער קאבינעט בריאן-קאיא, איז געווען א היסטארישע. זי האט זיך אנגעהויבען דריי א זייגער בייטאג. און פון דער ערשטער מינוט אן האבען די זשורנאליסטען פערשטאנען, אז עס וועט געשעהן עפיס אויסערגעוועהנליכעס. אנשטאט העריאן האט דעם פארזיץ געפיהרט איינער פון זיינע געהילפען בואיסו.

העריא איז אריינגעקומען, ארומגערינגעלט פון אייניגע פריינד פון דער ראדיקאלער פארטיי. ער האט געטראגען א געוועהנליכען שווארצען ראק; מ׳איז געוואוינט איהם צו זעהן אין פראק. ער האט זיך בעשיידען אוועקגעזעצט אויף דעם דעפוטאטען-ארט, וואס איז געווען פריי א גאנץ יאהר.

גלייכצייטיג זענען אין זאל אריין נאך צוויי פערזאן. דער ערשטער – איינגעבויגען, פאמעליך, אין א פשוט׳ען גרויען אנצוג; ער האט געוואוסט, וואס איהם ערווארט און איז גרייט געווען אלץ אנצונעהמען: דאס איז געווען בריאן. דער צווייטער – האכטיג, ענטשידען, אין א פיין-גענייהטען וויזיט-ראק, מיט א מאנאקל אין אויג, גרייט אויפצונעהמען דעם קאמף און צו דערשטיקען דעם געגנער מיט די הענד.

*

העריא איז געווען שרעקליך, ווען ער האט פערביטען זיין בכבוד׳יגען פלאץ אלס פארזיצער פון פארלאמענט אויף דער רעדנער-טריבונע. ער האט גערעדט נישט שעהן. אבער אויפריכטיג, און אט די אויפריכטיגקייט האט אלעמען געפאנגען, אפילו זיינע שונאים. ווען ער איז אראפ פון דער טריבונע, האט די רעגירונג שוין געזונקען. אמת, דער קאפיטאן איז נאך געשטאנען אויף זיין פאסטען, און בריאן האט געבעטען א ווארט.

אין פארלאמענט איז נישטא נאך אזא רעדנער ווי בריאן. ווען ער געהט צו דער טריבונע, ווערט אין זאל טויט שטיל, בריאן הויבט זיך אויף צום רעדנער-פלאץ און פערטראכט זיך אויף א וויילע. ס׳דאכט זיך, אז ער ווייסט נישט פון וואס אנצוהויבען. אבער אין א מינוט ארום געפינט זיך שוין דער גאנצער זאל אונטער׳ן צויבער פון זיין רעטאריק. אפילו די געגנער אפלאדירען איהם.

אבער – די חיה, די רעגירונג איז פערוואונדעט. און פון אלע זייטען הויבט מען איהר אן צו פערפאלגען. דער לידער פון דער רעכטער גרופע מארען שלאגט אונ׳ברחמנות׳דיג קאיא׳ן איבער זיין קראנקען ארט:

– מיר האבען נישט פערגעסען, רופט ער אויס צום פינאנץ דיקטאטאר, אייער פערגאנגענהייט און מיר האבען זי אייך נישט מוחל געווען! אויב מיר וועלען עמיצען געבען די פולע מאכט, איז עס נישט אייך, ה׳ קאיא!

דער פינאנץ-מיניסטער שמייכעלט מיט א גרויזאם שמייכעלע און קוקט דורך זיין מאנאקעל מיט פעראכטונג אויפ׳ן רעדנער.

*

די רעגירונג איז געפאלען. איבער די קולוארען לויפען ווי פערסמ׳ט די זשורנאליסטען. אין איין רגע זענען אלע טעלעפאן-בודקעס פערנומען. א לאנגע רייהע אויסלענדישע קארעספאנדענטען שטעלט זיך אויס פאר׳ן פענסטערל פון דער טעלעגראף-אפטיילונג.

אין פינף מינוט ארום טראגט זיך איבער דער גאנצער וועלט די ידיעה: דער קאבינעט בריאן-קאיא איז געפאלען – די גאסען ווערען פערהילכט פון די צייטונגס-יונגלעך. און אין דערזעלבער צייט, ווען די פאריזער צוכאפען די פרישע צייטונגס-בלעטלעך, פאהרען אריין אין גרויסען און רוהיגען הויף פון עליזעי-פאלאץ די אויטאס פון די מיניסטארען, וועלכע האבען געבראכט דעם פרעזידענט זייער דימיסיע.

אין איין אויטאמאביל זיצט א דאמע אין די יאהרען, אבער מיט סמנים פון אמאליגער שעהנקייט. זי זיצט גלייך, אונבעוועגליך. די דאזיגע פרוי איז בעגאנגען א מארד. דאס איז פרוי קאיא, וועלכע ווארט אויף איהר מאן (פרוי קאיא האט פאר׳ן קריג דערשאסען דעם רעדאקטאר פון „פיגארא", קאלמעט, וועלכער האט געדראהט צו פערעפענטליכען קאמפראמיטירענדע דאקומענטען וועגען איהר מאן, די רעד.)

*

9 אין אווענד – שוין נאך אלעמען. די מיניסטארען געהען ארויס פון פרעזידענטס קאבינעט. זיי זענען אלע צורודערט. בלויז בריאן איז גוט געשטימט די פאטאגראפיסטען מאכען אויפנאהמען זשורנאליסטען רינגלען ארום דעם פרעמיער.

– מיר וועלען אייך נאך זעהן אין עליזעי-פאלאץ.

– ניין, מיינע הערען, ניין געגונג...

בריאן זעצט זיך אין זיין אויטא. דער המון מאכט א ווארע, מ׳ציהט אראפ די הוטען, ווי – פאר א בר-מנן.

אבער די זשורנאליסטען זענען גערעכט. פונקט אין צוויי טאג ארום זענען מיט די זעלבע מינעס ארויס פון פרעזידענט די מיניסטארען פון געפאלענעם העריאס קאבינעט.

פואנקארע איז געווארען פרעמיער.

א. ס.

אנטיסעמיטיש אפילו נאכ׳ן טויט.

א ווילדע צוואה פון אנ׳אונגארישען פראפעסאר.

אויף ווי ווייט דער אנטיסעמיטיזם האט פערגיפטעט די מוחות פון מענשען, זאגאר פון די געבילדעטע קלאסען, בעווייזט פאלגענדע געשיכטע, מיט וועלכער עס קאכט יעצט בודאפעשט, די הויפט-שטאט פון אונגארן.

די געשיכטע איז פאלגענדע:

מיט א קורצע צייט צוריק איז אין בודאפעשט געשטארבען א בעריהמטער וויסענשאפטסמאן און פראפעסאר פון מעדיצין ד״ר יאהאן בארזאני. ער האט איבערגעלאזט א פרוי מיט אנ׳איינציגער דערוואקסענער טאכטער מיט׳ן נאמען עווא. אז מען האט געעפענט די צוואה פון ד״ר בארזאני, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דער פראפעסאר האט זיין גאנץ גרויס פערמעגען אפגעזאגט זיין איינציגער טאכטער עווא מיט דעם תנאי, אז זי מוז הייראטען נאר א מאדיאר (אונגאר). טאמער אבער וועט זיך אין דעם מאן, וועלכען זיין טאכטער וועט הייראטען, געפינען איין איינציגער טראפען יודיש בלוט, אזוי טאר זי נישט ירשה׳נען זיין פערמעגען און די גאנצע ירושה געהט דאן איבער אויף אנ׳אנשטאלט פון אנטיסעמיטען.

אז מען האט דער טאכטער פון דעם פראפעסאר אין געריכט איבערגעלייענט די ווילדע צוואה, איז זי געווארען שטארק פערצווייפעלט; ווארום ווי איז דאס עפעס מעגליך פעסטצושטעלען ביי א מענש צי זיין בלוט איז פון איין ראסע, אדער עס האט אין זיך אויך א טראפען פון אנ׳אנדערער ראסע? סיידען זי זאל גאר קיינמאל נישט הייראטען.

דער פערשטארבענער פראפעסאר בארזאני איז געווען אזא ווילדער אנטיסעמיט, אז ער האט זיך נאך פערזארגט מיט אנטיסעמיטיזם, אפילו אויף נאכ׳ן טויט און מיטגענומען דעם האס געגען יודען אין קבר אריין. אבער זיין איינציגע טאכטער עווא איז נישט קיין אנטיסעמיטקע, נאר דוקא א יודען-פריינדין און דערצו האט נאך דער ציפאל געוואלט, אז איהר חתן, מיט וועלכען זי האט שוין א שטיק צייט געשפילט א ליבע אהן איהר פאטער׳ס וויסען, איז גראד – א יוד, מיט׳ן נאמען בערגער.

די „ערוואכענדע" אנטיסעמיטען אין אונגארן האבען זיך מיט דער געשיכטע דערפרייט, ווארום לויט דער צוואה פון דעם אנטיסעמיטישען פראפעסאר, מוז זיין גאנצער גרויסער פערמעגען אריינפאלען אין דער קאסע פון זייער פארטיי, אויב הייסט עס, די טאכטער פון דעם פראפעסאר וועט הייראטען מיט איהר יודישען געליבטען.

די טאכטער פון דעם פראפעסאר האט פערפיהרט א פראצעס געגען דער צוואה פון איהר טויטען פאטער, זי טענה׳ט, אז דער פונקט אין דער צוואה וועגען איהר הייראט איז אונמאראליש און אז די בעדינגונג קען גישט גילטען פאר׳ן געריכט, ווייל עס איז א בעליידיגונג פאר א גאנצער ראסע מענשען, נעמליך, פאר דעם יודישען פאלק. ווארום אויב עס האנדעלט זיך שוין יא אין דעם יחוס פון ראסען – האט די טאכטער פון דעם אנטיסעמיטישען פראפעסאר ווייטער ערקלערט אין איהר קלאגע געגען דער צוואה – איז דאך בעקאנט, אז די יודישע ראסע איז מעהר יחוס פון דער מאדיארישער. די יודען שטאמען פון די אבות און נביאים פון דער ביבעל, בעת די מאדיארען (אונגארן) שטאמען אפ פון ציגיינער און מאנגאלען (א פאלק אין אזיען).

די ערקלערונג האט ביי די אנטיסעמיטען ארויסגערופען א גרויסען טומעל און זיי האבען פערפיהרט א פערביסענעם קאמף געגען דער טאכטער פון דעם אנטיסעמיטישען פראפעסאר, פערלאנגענדיג, אז די ירושה פון איהר פאטער זאל געהערען צו זיי. אבער די יורש׳טע שווייגט אויך נישט. זי וויל יעצט ברענגען בעווייזען פאר׳ן געריכט, אז איהר פאטער האט געקענט איבערלאזען אזא אונזיניגע צוואה נאר דערפאר, ווייל ער איז אין די לעצטע יאהרען פון זיין לעבען געווען וואהנזיניג און זיין וואהנזין האט זיך אויסגעדריקט אין אנטיסעמיטישע טאטען. די טאכטער פון דעם פראפעסאר, וועלכע איז א זעהר אינטעליגענטע און געבילדעטע מיידעל, וויל יעצט מיט בעווייזען פון דער וויסענשאפט פעסטשטעלען, אז דער אנטיסעמיטיזם און יעדער מענשען-האס אהן אנ׳אורזאך, איז נישט עפיס אנדערש ווי משוגעת.

צוויי פראצעסען זענען וועגען דער מאדנער ירושה שוין פארגעקומען פאר׳ן געריכט. זיי האבען זיך אבער דערווייל געענדיגט מיט גארנישט. די אנטיסעמיטען שטרענגען אן אלע כוחות דעם פראצעס צו געווינען און אריינצוכאפען די גרויסע ירושה אין זייערע הענד. אבער די יורש׳טע שווייגט אויך נישט און גאנץ בודאפעשט קאכט מיט די ירושה-סענסאציע.

ערמארדעט 3 מענשען צוליב אנטיסעמיטיזם.

עס שיינט, אז די טאכטער פון דעם פערשטארבענעם אנטיסעמיטישען פראפעסאר איז ווירקליך גערעכט, ווען זי בעהויפטעט, אז דער אנטיסעמיטיזם איז א וואהנזין. אט האט טאקי אין דער זעלבער צייט ווען עס קומען פאר די פראצעסען וועגען דער וואהנזיניגער ירושה פון דעם פראפעסאר, פאסירט א שוידערליכע געשיכטע מיט א וואהנזיניגען אנטיסעמיט, וועלכער האט ערמארדעט דריי יודען.

אין דער אפטיילונג פאר לייכטע קראנקע אין בודאפעשטער משוגעים-הויז, האבען זיך געפונען 2 פאציענטען, וועלכע האבען זיך שטענדיג געקריגט. דאס זענען געווען דער קריסטליכער ראשאלי און דער יודישער קראנקער היינריך זינגער. ראשאלי האט שטענדיג געשימפט און געשאלטען די יודען און זינגער האט די יודען פערטיידיגט. איינמאל ביי אזא מחלוקה צווישען די פאציענטען, האט זיך ראשאלי געווארפען אויף זינגער׳ן און איהם ערמארדעט. ער האט דעם ארימען אריינגעשטעקט די פינגער אין האלז און איהם דערווארגען. זעלבסטפערשטענדליך, איז דער משוגענער קראנקער איז גישט אנגעקלאגט געווארען. נאך א שטיק צייט אבער האבען די דאקטוירים ראשאלי׳ען ערקלערט אלס „געהיילט" דאס הייסט, אז ער איז נישט מעהר משוגע און איז ארויס פון משוגעים-הויז.

אזוי שנעל ווי ראשאלי איז ארויס פון משגעים-הויז, איז ער ווידער ווי פריהער אריין אין דער אנטיסעמיטישער פארטיי פון די „ערוואכענדע" און איז געווארען, ווי פריהער פיהרער פון די אנטיסעמיטען. ראשאלי איז געווען א פערהייראטער מאן און ער האט געוואוי׳נט מיט זיין פרוי און שוויגער אין קעניגסגאס אין בודאפעשט. איינמאל האט זיין פרוי זיך געקריגט מיט א שכנ׳טע וואס האט איהר פארגעווארפען, אז זי שטאמט פון יודען, אז זי האט יודיש בלוט אין איהרע אדערן. אז ראשאלי האט דאס דערהערט, איז ער ווידער אריינגעפאלען אין זיין אנטיסעמיטישען משוגעת און ביינאכט האט ער גענומען א מעסער און געקוילעט זיין ווייב און זיין שוויגער. ער האט זיי איבערגעשניטען די העלזער און מען האט זיי געפונען אין א טייך בלוט.

איצט האט מען ראשאלי׳ן ווידער אוועקגענומען אין משוגעים-הויז און די דאקטוירים האבען ערקלערט, אז ער ליידעט פון פערפאלגונגס-שגעון צוליב זיין אנטיסעמיטיזם.

מ. פ.

קוריאזען

יודיש-דערביישע.

אויב אונזער צייט בכלל איז רייך מיט אהן א שיעור קוריאזען, איז אין בעצוג צו יודען דער מין קוריאזיטעטען אנ׳אלטע ליכער כמעט, אנ׳ערשיינונג, וואס ווערט – א צווייטע נאטור, א מין נויטווענדיגקייט.

עס האלט דערביי, אז אהן דעם אלטעגליכען קוריאז וואלט דער יודיש-וועלטישער קאנפליקט פערלוירען אויף זיין רייץ, אויף זיין שארפקייט און אינטערעסאנטקייט.

ביישפילען דערצו זענען דא לרוב, איבערגענוג, און אט לאמיר אויף טשיקאוועס פרובען קאמענטירען איינמאל אזא קוריאז, וואס איז נעכטען געבראכט געווארען אין דער יודישער פרעסע:

די לעצטע צייט האט אויסגעבראכען א קאנפליקט צווישען צוויי אנטיסעמיטישע אנפיהרער אין רומעניען, צווישען קוזא און קאדריאנו, וואס איז ענטשטאנען צוליב פערזענליכער קנאה-שנאה. דאס כאראקטעריסטישע דערביי איז אבער דאס, וואס אלס רעזולטאט פונ׳ם קאנפליקט, איז די בעציהונג צו די יודען געווארען א מילדערער מצד דער יוגענד-גרופע, וואס ווערט אנגעפיהרט פון קאדריאנו.

„צוליב דעם קאנפליקט איז די בעציהונג צו יודען מילדער געווארען!" – און דאס קלינגט מעהר ווי אויסטערליש. מיר האבען די געלעגענהייט צו „געניסען" פון דער סיטואציע, פון דעם, וואס צוויי נישט-פערגינערס אמפערען זיך צווישען זיך; און ווען קוזא זאל זיך מאכי מתקנא זיין אין קאדריאנ׳ען, איז נישט אויסגעשלאסען, אז ביידע קאנקורענטען זאלען אנהויבען צו געבען פערשידענע הנחות – וואס ווייטער אלץ מעהר און מעהר, ביז – די יודען וועלען זיך גאר ארויסווייזען אלס פריווילעגירטע בירגער אין רומעניען, און... דער אנטיסעמיטיזם דארטען וועט פערלירען זיין באדען.

עס איז אבער צו האפען, אז צו אזא עקסטרעמען אויסגאנג וועט נישט דערגעהן, און די צוויי געגנער וועלען צווישען זיך מושוה ווערען. זיי וועלען סוף כל סוף אדורכקומען, און זיי וועלען צווישען זיך שלום מאכען אויף א בעל-הבת׳יש-דיפלאמאטישען אלטען אויסגעפרובטען אופן, וואס גילט שוין דורות-לאנג, דהיינו –

דו שלאגסט מיין יודען, און איך וועל שלאגען דיין יודען, אדער מיר וועלען זיך ווידער בעהעפטען אין הייליגער אחדות אין נאמען פון וואויל, רוהם און פראגרעס פון אונזער רומענישען פאטערלאנד, און מיט געמיינזאמע, פעראייניגטע כוחות שלאגען אונזערע יודען...

עפיס פאטריאטיש קאפיטאל וועלען מיר, רומענער דאך דערפון געוויס אויסשלאגען!

מ׳ן.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47 tel. 26-02

אונגעריכע קראנקהייטען. ספעצ. לונגען און הארץ-קראנקהייטען בעשטראלונגען מיט קונסטליכער בערג-זון.

נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג. 181:

Dr. SOŁOWIEJCZYK ARKADJUSZ

קינדער-קראנקהייטען

אנדרזשעיא 4, טעל. 29-85.

עמפפאנג שטונדען: אין דערהיים פון 8—10 פריה און פון 5 ביז 6 א זייגער נאכמיטאג.

און דער לעכט-אנשטאלט „זדראוויע" (נאוואטקא 3) פון 10 ביז האלב 12 פריה און פון 3—5 נאכם.

נײַער פאָלקסבלאַט
.28 יולי 1926.

דאס לאָדזשער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
.28 יולי 1926.

28 מיטוואָך י״ז אב תרפ״ו	יולי. זון-אויפגאַנג 4,10 זון-אונטערגאַנג 6,57 לענג פון טאָג 14,24

קינדער פון אומבעקאַנטע עלטערן.

צו וואָסער גלויבן דאַרפן זיי געהערן? — ווער גיט זיי אַ נאָמען און ווי אַזוי. — וואָסערע שטראָפן זענען פאָרויסגעזען?

דאָס נײַע געזעץ וועגן געפונענע קינדער.

אין דזשענניק אוסטאַוו איז פעראָפנט־ליכט געוואָרן אַ נײַער געזעץ, וואָס איז חל אויפ׳ן געוועזענעם רוסישן גע־ביט, וועגן מעטריקעס פאַר קינדער פון אומבעקאַנטע עלטערן. דאָס געזעץ אַנטהאַלט פאָלגענדע תקנות:

1) די פּערזאָן, וואָס געפינט אַ קינד פון אומבעקאַנטע עלטערן און די פּער־זאָנען, וואָס נעהמען איבער די אַפּטרפּסות איבער אַזעלכע קינדער, זענען מחויב אין פערלויף פון אַ חודש זייט דעם טאָג, ווען דאָס קינד איז געפינען גע־וואָרען, אָדער זייט זיי האָבן איבער־גענומען איבער איהם די אויפזיכט, ווע־גן דעם מיטצוטיילן דער אַדמיניס־טראַטיווער מאַכט פון דער 1 אינסטאַנץ, אויך דאָס אָרט, וואו דאָס קינד גע־פינט זיך.

2) די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט, דער־האַלטענדיג די ידיעה וועגן אַ קינד פון אומבעקאַנטע עלטערן, דאַרף באַלד פעסטשטעלן די אומשטענדן, ביי וועל־כע דאָס קינד איז געפונען געוואָרען אָדער צוגענומען געוואָרען אויף ער־ציהונג, דאַרף פעסטשטעלן, צו וועל־כען גלויבן דאָס קינד דאַרף געהערען און קלויבט אויס פאַר איהם אַ נאָמען, אויב דאָס קינד האָט נאָך קיין נאָמען נישט.

דאָס קינד פון אומבעקאַנטע עלטערן ווערט פערעכענט צו יענעם גלויבען, וואָס מ׳קען אָננעהמען, אַז ס׳געהערט צו איהם, אָדער צו וועלכען זיינע על־טערן האָבען געהערט. אויב לויט די אויסערליכע סמנים קען מען נישט פעסטשטעלען, צו וועלכען גלויבען דאָס קינד געהערט, ווערט עס פערעכנט צום רוימיש־קאַטוילישן גלויבען.

די פּערזאָן, וואָס נעהמט איבער דאָס קינד אונטער איהר. אויפזיכט, האָט דאָס רעכט אין פערלויף פון אַ חודש צייט צו אַפּעלירען צו אַ העכערער אינסטאַנץ אויף דעם בעשלוס פון דער אַדמיניס־טראַטיווער מאַכט וועגן דעם קינד׳ס גלויבען.

3) נאָכ׳ן בעשטימען די גלויבען־אָנ־געהעריגקייט פונ׳ם קינד, טיילט מיט די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט וועגן דעם דער גייסטליכער מאַכט און ווענדעט זיך וועגן בעשטימען פאַר׳ן קינד אַ נאָמען.

די מאַכט, וואָס גיט דעם נאָמען, פערעפענטליכט אין „מאָניטאָר פּאָלסקי״ די אומשטענדן, ביי וועלכע דאָס קינד איז געפונען געוואָרען און איז צוגענו־מען געוואָרען אויף ערציהונג, זיין גע־שלעכט, עלטער, און דעם נאָמען, וואָס מ׳האָט איהם געגעבען. דאָס בעשטימען אַ פאַמיליען־נאָמען געהערט צום אינערן־מיניסטער, וועלכער קען דאָס רעכט איבערגעבען דער אַדמיניסטראַטיווער מאַכט פון דער 2. אינסטאַנץ.

4. ווען די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט פון דער 1. אינסטאַנץ בעקומט די נאַ־כריכט וועגן דעם פאַמיליען־נאָמען פון קינד, ווענדעט זי זיך צום ציוויל־שטאַנד־אַמט, אָדער צו די, וואָס פיה־רען די מעטריקע־ביכער פונ׳ם ענט־שפּרעכענדען גלויבען, צו וועלכען דאָס קינד איז פערעכענט, כדי ס׳זאָל צוזאַ־מענגעשטעלט ווערען אַ מעטריקע.

די אָפּשריפט פון דער מעטריקע ווערט איבערגעשיקט צום אינערן־מי־ניסטעריום, וועלכעס פיהרט אַ רעגיס־טער פון קינדער פון אומבעקאַנטע עלטערן

5. דאָס צוזאַמענשטעלען אַזאַ מעט־ריקע קען גישט שטערען די פּערזאָני־טערעסירטע פּערזאָנען פעסטצושטעלען דאָס ריכטיגע אָפּשטאַמען פונ׳ם קינד, זיין גלויבען און פאַמיליע אויף אַ גע־ריכטליכען וועג.

6. די קאָסטען טראָגט דער מלוכה־אוצר, אין פערשידענע בריף, ביטעס און א. וו. זענען פריי פון שטעמפּעל־ און קאָמונאַל אָפּצאָהל.

7. דאָס דאָזיגע געזעץ געהט אַריין אין קראַפט אויפ׳ן געוועזענעם רוסישן געביט אין טאָג ווען עס ווערט פערע־פענטליכט. ער האָט אַן אָנווענדונג אויך אויף פריהערדיגע פאַלען, אויב ס׳איז נאָך נישט צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען קיין מעטריקע, און ס׳איז נאָך נישט בעשטימט קיין פאַמיליען־נאָמען. דערביי ווערט דער טערמין וועגן אָנמעלדען פערלענגערט אויף 6 חדשים פון דעם טאָג, ווען דאָס געזעץ ווערט פערע־פענטליכט.

אלע אַלטע פאַרשריפטען, וואָס זע־נען גילטיג געווען אויפ׳ן געוועזענעם רוסישן געביט, בפרט דער אַרט. 104 פון פוילישען ציוויל־קאָדעקס פון יאָהר 1825, ווערען דורך דעם געזעץ אָפּגע־שאַפט.

8. פּערזאָנען, וואָס ווילען נישט מיט־טיילען וועגען געפינען אָדער צונעהמען אויף ערציהונג אַ קינד אינ׳ם טערמין, וואָס איז אָנגעוויזען אין אַרט. 1 און 7 פון דער דאָזיגער פעראָרדנונג וועלען בעשטראָפט ווערען לויט׳ן אַרטיקעל 424 פון שטראָף־קאָדעקס.

9. דאָס אויספיהרען דעם דאָזיגען גע־זעץ ווערט איבערגעגעבען די מיניסטאָ־רען פון יוסטיץ און פון אינערן.

מלוכה־פּרעזידענט: (–) י. מאָשטשיצקי
פּרעמיער־מיניסטער: (–) באַרטעל
יוסטיץ־מיניסטער: (–) מאַקאָווסקי
אינערן־מינ.: (–) מלאָדזיאַנאָווסקי

ענדערונגען אין דער אַרבייטסלאָזען־קאָנטראָלע.

(ב) דער אַרבייטסלאָזען־פאָנד האָט איינגעפיהרט ענדערונגען אין דעם אופן פון קאָנטראָלירען די אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע, וועלכע געניסען פון שטיצע.

די ענדערונגען בעשטעהען דערין, אַז יעדען חודש פון 1־טען ביז׳ן 15־טען דאַרפען קומען צו קאָנטראָלע די, וועל־כע האָבען לעגיטימאַציעס ביז די נומערן 1,700; פון 15־טען אָן — די איבריגע.

וועגן פּאָליטישע אַמנעסטיע.

(–) היינט קומט פאָר אין לאָקאַל פון פריידענקער־פעראיין אַ מיטינג וועגען אונטערשטיצען דעם קאַמף פון די לינ־קע גרופּירונגען אין פּוילען, וועלכע קעמפען פאַר פּאָליטישער אַמנעסטיע אין פּוילען.

די צאָל־פעראָרדנונג וועגען הייץ, איז גילטיג נאָר ביז׳ן 1. אויגוסט.

אין „דזשענניק אוסטאַוו״ איז אָפּגע־דרוקט אַן׳אויסבעסערונג צו דער פער־אָרדנונג וועגען אַרויספיהר־צאָל אויף הייץ. לויט דער דאָזיגער אויסבעסערונג ווערט דער פונקט 2 לויטען:

די דאָזיגע פעראָרדנונג טרעט אַריין אין קראַפט אינ׳ם טאָג, ווען זי ווערט פערעפענטליכט, און פערלירט איהר גילטיגקייט דעם 1. אויגוסט 1926.

אויף די צופאָהר־טראַמוואַיען.

(ב) דער פעראיין פון אַרבייטער און אָנגעשטעלטע אויף די צופאָהר־טראַמ־וואַיען האָט אונטערגענומען אַן׳אַקציע וועגען אַ לוין־הוספה פאַר זיינע מיטגלי־דער. די אַקציע וועט אויך אַרומנעהמען פאָדערונגען וועגען פערבעסערן די אַרבייטס־בעדינגונגען, אורלויבען און ד. ג. ל.

שטעדט־צוזאַמענפאָהר ווערט פאָרקומען אין לאָדז.

(ב) דעם 19 יולי איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון אָרגאַניזאַציאָנס־קאָמיטעט פון דער אויסשטעלונג „וואוינונג און שטאָדט״. די קאָמיסיע האָט פעסטגע־שטעלט דעם טערמין פון עפענען די אויסשטעלונג אויף דעם 15 אויגוסט. בעת דער אויסשטעלונג וועט אויך פאָר־קומען אַ צוזאַמענפאָהר פון די שטעדט פון דער לאָדזער וואָיעוואודזטווע.

זעלבסטמאָרד פון אַ 53־יעהריגען נערווען־קראַנקען.

(–) נעכטען 6 אַ זייגער אין דער־פריה איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין זיין אייגענער וואוינונג דער אייגענ־טימער פון אַ קאָלאָניאַל־געשעפט אויף זאַמענהאָף־גאַס 27, גוסטאַוו סימאָן.

דער זעלבסטמערדער איז אַלט געווען 53 יאָהר און האָט איבערגעלאָזט אַ פרוי מיט קינדער.

ער האָט לעצטענס געליטען פון אַ שטאַרקער נערווען־קראַנקהייט און פלעגט אָפט אַריינפאַלען אין מרה שחורה.

נעכטען אין דערפריה, ווען סימאָנ׳ס פרוי איז אַוועק פון שטוב אין גאַס נאָך מילך, האָט ס. אויסגענוצט דעם מ...־מענט, וואָס ער איז געבליבען אַליין און אויסגעשאָסען זיך אין קאָפּ מיט אַ רעוואָלווער.

פאַגאָטאָוויץ איז באַלד אָנגעקומען, אָבער דער זעלבסטמערדער איז שוין געווען טויט.

האַנדעלס־בעציהונגען פון לאָדז מיט כינע האָבען גוטע אויסזיכטען.

דער עקספּאָרט פון לאָדזער סחורות אין די לעצטע טעג.

אין לאָדז וויילט דער פּרעזעס פון שאַנכאַיער האַנדעלס־הויז „פּאָלישטשיי־נעז קאָרפּאָריישאָן״ ה׳ וויזשאַנסקי. זייט אַ לענגערע צייט פיהרט ער אונטער־האַנדלונגען מיט די לאָדזער פירמעס וועגען אָרגאַניזירען אין אַ גרעסערען מאַסשטאַב דעם עקספּאָרט פון די לאָד־זער סחורות קיין כינאַ. די איניציאַטיווע פון דער דאָזיגער אַקציע האָט איבער־גענומען דער עקספּאָרט פערבאַנד פון דער פּוילישער טעקסטיל־אינדוסטרי.

די פּרובען צו פערבינדען האַנדעלס־בעציהונגען מיט כינע האָבען שוין גע־געבען געוויסע רעזולטאַטען און אינ׳ם פאָריגען ווינטער־סעזאָן האָט דער עקס־פּאָרט קיין כינע שוין פער.ומען אַ בע־דייטענדען אָרט.

די לאָדזער מאַנופאַקטור האָט די פירמע אַנגעהויבען עקספּאָרטירען שוין אין 1922 י. ס׳קומט אויס אויסצוהאַל־טען די קאָנקורענץ פון יאַפּאַנישע, אי־טאַליענישע און דייטשע סחורות. דער עקספּאָרטערען־פערבאַנד זאָל איצט זיין בעשעפטיגט מיט שאַפען אַ קאַפּיטאַל פון אַ האַלבען מיליאָן דאָלאַר, כדי צו עפענען דאָרט לאַגערען און אַ באַנק־אינסטיטוציע, וואָס זאָל פינאַנסירען דעם אימפּאָרט פון פּוילישע אַרטיקלען.

די פּערדינסטען אין כינע זענען מיני־מאַלע, אַן׳ערך 2 פּראָצ. דערפאַר אָבער זענען דאָרט די אימזאַצען קאָלאָסאַלע.

אַ רייהע גרעסערע כינעזישע באַנק־אינסטיטוציעס זענען גרייט צו ערטיי־לען ביז 50 פּראָצ. קאָנסאָ׳ס אויף די סחורות און ווען נישט די ביז איצטיגע אומרוהען אין כינע וואָלט מען שוין ביז איצט געקענט פיל אויפ־טון.

יעדענפאַלס האָט דער עקספּאָרט פון לאָדזער סחורות קיין כינע זעהר גוטע אויסזיכטען און שוין אין דעם קומענ־דיגען סעזאָן וועט אויף דעם געביט אויפגעטון ווערען גאַנץ בעדייטענדעס.

*

(ס) אין די לעצטע טעג האָט זיך בעדייטענד פערשטאַרקט דער עקספּאָרט פון לאָדזער סחורות קיין אויסלאַנד.

אַ ווי זענען גרעסערע סחורות־טראַנס־פּאָרטען עקספּאָרטירט געוואָרען קיין אונגאַרן, וואו די טשעכישע סחורות ווערען באָיקאָטירט. דאָס ווירקט דערציה, ... די לאָדזער סחורות האָבען בעקומען אַ גרייטע ווייטיגען אָפּזאַץ־מאַרק.

...ווישער קאָלאָניאַל־קליינהענדלער־פעראיין

אינטערווענירט אין מאַגיסטראַט וועגען אויסמיידען די האַרבע שטראָפען פאַר די געוועלבער.

ציליב דעם, וואָס דער מאַגיסטראַט האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, אַז דער מאַקסימום־פּרייז פאַר ווייצען־מעהל אין הורט איז 64 גר. פאַר אַ קילאָ און אין דעטייל 70 גר. אונפאַר פערקוי־פען טייערער ווי דעראויבענדערמאָנ־טער פּרייז דראָהט אַ שטראָף ביז 6 וואָכען אַרעסט און ביז צעהן טוי־זענד זלאָטעס שטראָף, האָט נעכטען זיך געווענדעט צום לייטער פון דער צעניק־קאָמיסיע ביים מאַגיסטראַט אַ דעלעגאַציע פון יודישען קאָלאָניאַל־קליינהענדלער־פעראיין (צעגעלניאַנאַ 15) אין די פּערזאָנען פון פעראיינס וויצע־פּרעזעס ה׳ פינקעלשטיין און ביוראָ־לייטער ה׳ זילבערצווייג. זיי האָבען אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז די גע־וועלבער איז אונמעגליך צו פערקויפען מעהל צום פעסטגעשטעלטען פּרייז פון מאַגיסטראַט. ווייל דער הורט־פּרייז פראַנקאַ פון דער מיהל איז טייערער ווי דער פעסטגעזעצטער דעטייל־פּרייז פון מאַגיסטראַט.

די דעלעגאַציע האָט דעריבער גע־בעטען, אים אויסצומיידען פּראָטאָקאָ־לען אין שטראָפען פאַר די געוועלבער, וועלכע זענען נישט אימשטאַנד צום אוי־בענדערמאָנטען פּרייז צו פערקויפען מעהל, וואָס קאָסט זיי אַליין טייערער, אַז דער מאַגיסטראַט זאָל העכערן דעם צעניק־פּרייז פון מעהל.

דער לייטער פון דער צעניק־קאָמי־סיע האָט צוגעזאָגט צו רופען אויף דאָ־נערשטאָג אַ ספּעציעלע זיצונג פון דער צעניק־קאָמיסיע ביים מאַגיסטראַט, בכדי צו בעטראַכטען די פראַגע וועגען הע־כערן דעם פּרייז אויף מעהל.

...יאָר מלאָדעצקי פער׳משפּט אויף 2 חדשים טורמע

פאַר מיסברויכען מיט מלוכה־געלדער.

(אי) נעכטען האָט דאָס מיליטערישע קרייז־געריכט אין לאָדז בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען דעם מאַיאָר מלאָדעצקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אַז ער איז אין מיליטער בעגאַנגען מיס־ברויכען, וועלכע האָבען אין יאָהר 1924 בעטראָפען עטליכע מיליאַרד פּוילישע מאַרק.

ער פלעגט נעהמען אין זיין רעגי־רונגס־קאַסע געלד אויף פערשידענע אויסגאַבען, וועלכע ער פלעגט פאַקטיש נישט מאַכען און צונעהמען דאָס געלד פאַר זיך...

דאָס געריכט האָט אויסגעהערט עט־ליכע צעהנדליג עדות, וועלכע האָבען זיך אַרויסגעזאָגט און אַלגעמיין נישט גינסטיג וועגן דעם בעשולדיגטען.

נאָך דער רעדע פון פּראָקוראָר פּול־קאָווני נאַוואַרסקי, וועלכער האָט גע־פאָדערט אַ שטרענגע שטראָף פאַר׳ן בע־שולדיגטען, האָט דאָס געריכט, נעהמענ־דיג אין אַכט מילדערענדע אומשטענ־דען מלאָדעצקי׳ן פער׳משפּט אויף 2 חדשים טורמע און צו בעזייטיגען פון מיליטער.

———

דערמיט מאַך איך בעקאַנט מיינע געעהרטע קונדשאַפט, אַז נאָכ׳ן צו־ריקקעהר מיט די נייעסטע ווינטער־נ...לען אויפ׳ן סעזאָן 1926/27 עמפ־פעהל איך זיך אויף ווייטער.
מיט אכטונג
Herman CZAPNIK,
Łódź, Traugutta Nr. 8.
Tel. 23-27.
(נעבען האָטעל סאַוואָי).
באַלאָווע און פוטער־אַרבייטען אין די עלעגאַנטסטע אויספיהרונג. 815

בילאַנס פון באַנק פּאָלסקי

די זאַפּאַסען געלד און וואַלוטען זיך פערגרעסערט.

דער בילאַנס פון „באַנק פּאָלסקי״ פאַר דער צווייטער דעקאַדע פון יולי ווייזט, אַז דער זאַפּאַס פונ׳ם גאָלד האָט זיך פערגרעסערט אויף 100,000 זל. און בע־טרעפט איצט 134 932,000. דער זאַפּאַס פון די אויסלענדישע וואַלוטען האָט זיך פערגרעסערט אויף 69 טויזענד און בע־טרעפט איצט 94,863,000 זל.

דער וועקסעל פּאָרטפעל האָט זיך פערקלענערט אויף 5,068 000 זל. און בעטרעפט איצט 296 770,000 זל. עס האָבען זיך אויך פערקלענערט די אַנ־דערע פאָרמען פון הלוואות.

דער צושטאַנד פון מלוכה־חוב איז געבליבען נישט געענדערט און בע־טרעפט 50 מיליאָן זל. די דיסקאָנטאָ פון די בילעטען האָט זיך פערגרעסערט אויף 628,000 זלאָטיס און בעטרעפט 24,451,000 זלאָטיס.

די סומע פון באַנקנאָטען, וואָס גע־פינען זיך אין אומזאַץ האָט אין דער צווייטער דעקאַדע זיך פערקלענערט אויף 874 000 זל. און בעטרעפט איצט 455,119,000 זל.

די התחייבות׳ן פון דער באַנק אין אויסלענדישע וואַלוטעס בעטרעפען איצט 51 806,000, די סומע פון די חובות האָט זיך פערגרעסערט אויף 113,000 זלאָטיס.

דער עודף, וואָס בלייבט, נאָכ׳ן אָפּ־רעכענען די התחייבות׳ן פון דער באַנק פונ׳ם זאַפּאַס אויסלענדישע וואַלוטען וואָס די באַנק האָט, בעטרעפט 43,057,000 זלאָטיס.

טאַטע מיט דער טאָכטער האָבען זיך גע'שמד'ט.

ער האָט חתונה-געהאַט מיט אַ רייכער "פּריצה'טע". - עולה-לגדולה-געווען. - פערלאָזט דאָס קריסטליכע ווייב מיט דער טאָכטער און האָט אַ דריט-מאָל חתונה מיט אַ יודיש ווייבעל. - דאָס 18 יעהריגע מיידעל ליידט שרעקליכע צרות.

שרה ל. אַ מיידעל פון אַ יאָהר 17–18, מיט אַ שטאַרק בלייך פּנים און אַ פּאָר בלויע, דערשראָקענע אויגען.

זי קומט אַריין אין רעדאַקציע קוקט זיך אומרוהיג אַרום. די אומרוהיגקייט פערשווינדט, אַ שווערער זיפץ רייסט זיך אַרויס פון איהר ברוסט און איהרע אויגען בעווייזען זיך טרעהרען.

– וואָס האָט איהר געוואָלט?

– כ'האָב... כ'האָב געוואָלט עפּעס דערצעהלען.

– איהר קאָנט דערצעהלען.

און זי דערצעהלט, דערצעהלט אָהן אַ שיעור...

געוואוינט האָבען זיי אין וואַרשאָ אויף נאָוואָליפּקי גאַס. דער פאָטער איז געווען אַ שניידער און זיי האָבען זיך ווי עס איז "פּאָזשיוויעט". מאַכט זיך אַ מעשה, דער פאָטער צוקריגט זיך מיט דער מוטער, אַנטלויפט פון דער היים און נעהמט זי מיט.

זענען זיי געפאָהרען און געפאָהרען, לאַנג געפאָהרען, ביז זיי זענען אָנגעקומען עפּעס אין אַ דאָרף נעבען פּלאָצק, וואו דער פאָטער האָט זיך אַריינגעקליבען צו אַ פּויערטע, און דאָרט האָבען זיי אין אַ שטאַהל בעקומען אַ ווינקעל צום שלאָפען.

האָט עס אַזוי געדויערט איין וואָך, נאָך אַ וואָך און אַ דריטע וואָך - דער פאָטער איז אַ גאַנצען טאָג אַרומגע-גאַנגען איבער דעם דאָרף, אָ גענייט עפּעס פערשידענע שטיקלעך שניידער-אַרבייט; זי האָט אַ גאַנצען טאָג געאַרבייט ביי דער פּויערטע, געריכט די שטוב, געמאָלקען די קיה און געפּאַשעט חזירים; דערפאַר האָבען זיי בייטאָג געגעסען ברויט מיט קעז, אָדער קאַרטאָפעל מיט זויער-מילך און ביינאַכט האָבען זיי זיך אויסגערוהט אויף אַ בארג היי, צווישען צוויי קיה...

נאָר די פּויערטע איז געווען זעהר אַ גוטע, האָט זי דעם פאָטער נישט געלאָזט מעהר געהן "אויפ'ן דאָרף", אָ הם געמאַכט פאַר אַ "עקאָנאָם" איבער איהר "מאַיאָנטעק". זי האָט זיי ערלויבט נעכטיגען אין פאָדער-הויז פון דער "כאַטע", דערנאָך אין דער מיטעלער שטוב און צום סוף, האָט זי זיי איינגאַנצען פונאַנדערגעשיידט: זי, שרה איז געשלאָפען אין דער מיטעלסטער שטוב און דער פאָטער-ערגיץ אַנדערש...

דערנאָך האָט די פּויערטע געמאַכט דעם פאָטער אַ נייעם "סוקמאַן", רוישען - אַ קליידעל און זיי אַלע זענען אַוועקגעפאָהרען אין אַ צווייטען דאָרף אין קאָשציאָל אַריין...

צוריק געפאָהרען איז די פּויערטע מיט'ן פאָטער אַלס "מאַן און ווייב", און אויך זי רוזשע — אַלס כשר'ע שיקסע...

איז זי פון אַ פּשוט דינסט-מיידעל געוואָרען דעם "גאָספּאָדאַרזש'ס" טאָכטער. די שיקסעס אין דאָרף האָבען זיך אָנגעהויבען מיט איהר שטאַרק רעכענען און עס איז איהר געווען וואויל ווי די וועלט.

געדויערט עס אָבער נישט קיין צוויי וואָכען, געפעלט עפּעס נישט דער פּויערטע אַ זאַך, וואָס דער פאָטער האָט געטוהן און זי טוט אויף איהם אַ געשריי:

– זשידזשע...

און ווי דורך אַ סיגנאַל, האָבען עס גלייך אויפגעכאַפּט אַלע פּויערים, פּויערטעס און שיקסעס פון דאָרף, און וואו דער פאָטער מיט דער טאָכטער זענען געגאַנגען און וואו זיי זענען געשטאַנען, האָט מען נישט מעהר געהערט ווי - "זשיד".

און די פּויערטע, דאָס הייסט דעם פאָטערס ווייב און דער טאָכטערס "שטיף-מאַמע" - איהר האָט עס גאָרנישט געאַרט. פערקעהרט, זי איז געווען שטאַרק צופרידען, וואָס מען דערמאַנט זי אָט, ווער זיי זענען, כדי זיי זאָלען נישט אַזוי שטעהען אין גרויסען, און פאַר זיכערקייטס וועגען, האָט זי זיי אויך ביי יעדער געלעגענהייט אָנגעריפען ביי'ם טיטול און-זאָלען זיי וויסען, אַז זיי זענען נישט גלייך מיט אַ פּויערטע...

האָט זיך צווישען "מאַן און ווייב" אָנגעהויבען אַ קריגעריי, וואָס איז פון וואָך צו וואָך געוואָרען אַלץ שטאַרקער, ביז די פּויערים אין דאָרף האָבען זיך אָנגעהויבען "אָננעהמען" פאַר דער פּויערטע... האָט זיך דער שניידער בערעכענט, אַז דאָס איז פאַר איהם קיין געשעפט נישט און איינמאָל, אין אַ שעהנעם פריהמאָרגען, געהמט ער דאָס פּעקעל מיט'ן זעקעל און—"איטשעק"...

זענען זיי ביידע - רוזשע מיט איהר "מאַמען" - געזעסען און געוואַרט, אַז דער "נאָספּאָדאַרוש" זאָל אַהיימקומען. אָבער, וואָס לענגער זיי האָבען געוואַרט, איז זייער האָפענונג אַלץ שוואַכער געוואָרען און ווען עס איז אַוועק-געגאַנגען אַ האַלב יאָהר און ער איז אַלץ נישט צוריקגעקומען, האָט די "מאַמע" זיך גענומען צו דער טאָכטער און זי אָנגעהויבען שרעקליך פּייניגען, פאַר וואָס זי האָט איהר "זשידאָווסקי'ן" פאָטער געלאָזט אַנטלויפען.

עטליכע מאָל, האָט דאָס מיידעל געפּרובט אַנטלויפען, עטליכע מאָל האָט זי זיך שוין פּרובירט אין טייך אַריינוואַרפען, אָבער יעדעס מאָל, איז זי צוריק אַריינגעפאַלען אין די הענד פון דער פּויערטע, וועלכע האָט איהר פאַר די האָהר געשלעפּט, געשלעפּט אַ "היים"...

אָבער איצט... איצט איז זי גליקליך... דורך אַ צופאַל, איז איהר געלונגען זיך אַרויסצו'גנב'ענען פון איהר "מוטערס" הענד, געקומען קיין וואַרשאָ און זיך דערוואוסט, אַז איהר פאָטער לעבט און וואוינט אין וואַרשאָ אַלס יוד - מיט אַ דריטער פרוי...

און ווידער בעווייזען זיך אַ הר טרעהרען אין די אויגען:

העלפט מיר אַרויס פון מיין עלענד! העלפט מיר ווערען צוריק אַ יודיש קינד!..

ה.

רומענישע סוחרים אין לאָדז

קאָנען נישט דורכקומען וועגען קרעדיטען.

נאָו אין לאָדז האָבען געוויילט עטליכע רומענישע סוחרים, וועלכע האָבען געוואָלט איינקויפען גרויסע טראַנספּאָרטען סחורות.

די סוחרים האָבען אָבער נישט געקענט קומען צו קיין פערשטענדיגונג מיט די היגע פאַבריקאַנטען ווייל די רומענישע כּוחים האָבען פערלאַנגט אַ פּרח שים'דיגען קרעדיט בעת די פאַבריקאַנטען האָבען געוואָלט געבען נאָר אַ צוויי חדש'ים'דיגען. די רומענישע כוחים זענען דעריבער אַוועקגעפאָהרען אַ היים. איינקויפענדיג אַ קליינעם סכום סחורות.

***

(או) ווי עס אינפאָרמירען אונז די לאָדזער אינדוסטריעלער, טרעפט אַן דער עקספּאָרט פון טעקסטיל-סחורות קיין פּערסיען אויף ערנסטע שוועריגקייטען צוליב דער נישט קלאָהרער פּאָליטישער סיטואַציע אין פּערסיען.

אַקציעס און לוין-פאָדערונגען.

דער שטרייק פון די עפענטליכע אַרבייטער.

(ב) אין דעם שטרייק פון די עפענטליכע אַרבייטער איז נישט פאָרגעקומען קיין שום ענדערונג. דער פעראיין פון די דאָזיגע אַרבייטער מאַכט בעמיהונגען צו פערשפּרייטען דעם שטרייק אויף אַלע שטאָטישע אינטערנעהמונגען.

די שטרייק-קאָמיסיע האָט בעשלאָסען, אַז אויב היינט וועט נאָך דער שטרייק נישט ליקווידירט-ווערען, וועלען אַראָפּגענומען-ווערען פון דער אַרבייט די סטרוזשעס פון די שטאָטישע פּאַרקען און פון שטאָטישע אינסטיטוציעס.

קאָנפערענץ ביים וויצע-וואָיעוואָדע און וויצע-פּרעזידענט.

(ב) די שטרייק-קאָמיסיע האָט בעזוכט און קאָנפערירט מיט'ן וויצע-וואָיעוואָדע אָסאָלינסקי און מיט איהם אַרומגערעדט די פראַגע וועגען דער אַקציע פון די עפענטליכע אַרבייטער.

די דעלעגאַציע האָט געפאָדערט, אַז די רעגירונג זאָל אַסיגנירען גרעסערע סומעס אויף עפענטליכע אַרבייטען; ס'זאָלען געבוים-ווערען וואָקזאַלען, שטאָטישע הייזער א. ד. גל. ווייטער האָט די דעלעגאַציע פערלאַנגט, אַז דער וואָיעוואָדע זאָל זיך פערנעהמען מיט'ן נאָרמירען די פערהעלטנישען ביי די שטאָטישע אַרבייטען.

אין זיין ענטפער האָט דער וואָיעוואָדע צוגעזאָגט זיך בעמיהען ביי דער רעגירונג וועגען קרעדיטען. און אויך וועגען דער פראַגע אָפּהאַלטען אַ ספּעציעלע קאָנפערענץ מיט פאָרשטעהער פון מאַגיסטראַט.

די דעלעגאַציע איז דאַן אַוועק צום וויצע-פּרעזידענט גראָשקאָווסקי, וועמען זי האָט אויך פאָרגעשטעלט די פּאָסטולאַטען.

דעלעגאַטען-פערזאַמלונג.

(ב) היינט קומט פאָר אַ גרויסע פערזאַמלונג פון די אַרבייטער-דעלעגאַטען אין די טעקסטיל פאַבריקען, כדי צו בעטראַכטען די פראַגע וועגען אַן עווענטועלען סאָלידאַר-שטרייק צו שטיצען די אַקציע פון די שטאָטישע אַרבייטער.

הוספה-פאָדערונגען פון פאַבריקס-ביוראָ-אָנגעשטעלטע ווערען נישט נאָכגעגעבען.

(ס) ווי בעוואוסט, האָבען די ביוראָ-אָנגעשטעלטע אין די פאַבריקען אַרויסגעשטעלט פאָדערונגען וועגען אַ הוספה פון 25 פּראָצענט.

די פאַבריקאַנטען האָבען אַ לענגערע צייט אויפגעהאַלטען מיט אַ תשובה און ענדליך נעכטען געענטפערט, אַז וועגען אַן אַלגעמיינער הוספה קען נישט זיין קיין רייד. נאָר די פאַבריקאַנטען וועלען אינדיווידועל דורכקומען מיט זייערע אָנגעשטעלטע.

די פאַבריקס-ביוראָ-אָנגעשטעלטע האָבען זיך בעראָטען און בעשלאָסען ווייטער צו פיהרען די אַקציע פאַר הוספה-פאָדערונג, נישט אָפּשטעלענדיג זיך פאַר קאָנסעקווענצען.

זאַקען-אַרבייטער גרייט צום שטרייק.

(א) ווי בעוואוסט, האָבען די זאָקען-אַרבייטער אַרויסגעשטעלט אַ הוספה-פאָדערונג פון 25 פּראָצענט. די פאַבריקאַנטען האָבען זיך אָפּגעזאָגט נאָכצוקומען די פאָדערונג. צוליב דעם האָבען די זאָקען-אַרבייטער בעשלאָסען אין די נאָהענטסטע טעג צוצוטרעטען צום שטרייק.

שטרייקען אויף דער פּראָווינץ.

אין טשענסטאָכאָוו און אין קאַליש.

די לאָדזער קרייז-קאָמיסיע פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראייגען האָט דערהאַלטען אַ ידיעה, אַז אין די טשענסטאָכאָווער יוטע-פאַבריקען איז אויסגעבראָכען אַ סכסוך מיט די אַרבייטער, וועלכע פערלאַנגען 17 פּראָצענט הוספה. די פאַבריקאַנטען ווילען נאָר געבען 10 פּראָצענט.

די, אַרבייטער-פאָרשטעהער האָבען אָבער ערקלערט, אַז זיי וועלען נישט אָפּטרעטען פון דער פאָדערונג און וועלען ערקלערען אַ שטרייק.

*

(ב) די אַרבייטער אין די העפטעריי- און טריקאָטאַזש-פאַבריקען אין קאַליש האָבען אַרויסגעשטעלט פאָדערונגען פון 25 פּראָצענט.

די פאַבריקאַנטען האָבען קאַטעגאָריש אָפּגעזאָגט און די אַרבייטער זענען דעריבער פון נעכטען אָן צוגעטרעטען צו אַ שטרייק.

איף זומער-קאָלאָניעס.

(ס) דאָס אַרבייטס-מיניסטעריום האָט אַסיגנירט 38,000 זלאָטעס אויף איינצואָרדנען זומער-קאָלאָניעס פאַר קינדער פון אַרבייטסלאָזע אין לאָדז.

איבערגעפאָהרען

אַ יודישע פרוי דורך אַן אויטאָ.

(ב) אויף נאָוואָמיעסקאַ גאַס האָט אַן אויטאָ איבערגעפאָהרען אַ יודישע פרוי פריידע מלאַווער פון פּולנאָצנאַ 6. די פּאַגאָטאָוויע האָט דער איבערגעפאָהרענער ערטיילט די ערשטע הילף.

דער שאָפער מיכאַל קאָשינסקי איז צוגעצויגען געוואָרען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

"בר-כוכבא"

פערוואַלטונג. - רעפּרעזענטאַנץ קיין קאַטאָוויץ.

(–) מאָנטאָג איז פאָרגעקומען אַ קאָנסטיטואירענדע פערוואַלטונג-זיצונג פון טורן- און ספּאָרט-פעראיין "בר-כוכבא".

די פערוואַלטונג האָט זיך קאָנסטיטואירט אויף פאָלגענדען אופן:

פאָרזיצער: ד"ר ל. פּריבולסקי; וויצע-פאָרזיצער: אברהם קאָהן און אַדוו. ל. ראָזענבלאַט; סעקרעטאַרען: מ. גינצער און מ. קאָפּראָווסקי; פינאַנצען: אינזש. באָרנשטיין און פיינער; ווירטשאַפט: סאַלאָמאָנאָוויטש; טעכנישער לייטער: מאָנטיפאָלנעק.

*

אויף דעם מעטש וועגען פּוילישער מייסטערשאַפט אין שווערע געוויכט-הויבען און גריכיש-רוימישע קאַמפּען, וואָס קומט-פאָר דעם 1. אויגוסט אין קאַטאָוויץ, פאָהרען אַרויס פון לאָדזער "בר-כוכבא" די מיטגלידער: ווייננאַרטען, לאַנגע, ווינניקאַמיען און מינק.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. 1889
הייצונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל).
נעמט אָן פון 9—11 און פון 5—8 אָוונט.

פון דער סאָסקין-קאָלאָניע אין ארץ-ישראל.

די אַקציע כדי ווערבירען מיטגלידער פאַר דער סאָסקין-קאָלאָניע, וואָס צו איהר פערווירקליכונג איז מען שוין צוגעטרעטען אין ארץ-ישראל, ווערט מיט גרויס ערפאָלג געפיהרט אין אַלע לענדער, און בעזונדערס אין פּוילען. דאָס ארץ-ישראל-ביוראָ ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, וואָס האָט איבערגענומען אויף פּוילען די פערטרעטונג פון דער סאָסקין-קאָלאָניע, פערעפענטליכט איצט די ערשטע רשימה פון די קאַנדידאַטען אין פּוילען, וואָס טרעטען צו צו דער סאָסקין קאָלאָניע.

אַלע, וואָס אינטערעסירען זיך מיט דער סאָסקין-קאָלאָניע אין ארץ-ישראל און ווילען אין איהר אַריינטרעטען, דאַרפען זיך גלייך ווענדען אין דעם ארץ-ישראל-ביוראָ און אויספילען די געהעריגע אַנקעטעס. די, וואָס האָבען שוין די אַנקעטעס בעקומען, דאַרפען זיי גלייך אויספילען און צוריקשיקען.

וועגען אַלע אָנגעלעגענהייטען, וואָס האָבען אַ שייכות צו דער סאָסקין-קאָלאָניע, דאַרף מען זיך ווענדען צו דער ארץ-ישראל-ביוראָ ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען (וואַרשאָ, נאַלעווקי 2 אַ).

פון געריכט.

אַ פרישע גנב'טע פריש.

נעכטען האָט דאָס לאָדזער קרייז-געריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען דער דינסט חנה פריש, וועלכע איז געווען בעשולדיגט, אַז זי האָט בע'גנב'עט איהר בעל הבית'טע דזיאַלאָשינסקאַ, בעת זי איז נישט געווען אין שטוב.

פון בעשולדיגונגס-אַקט ווייזט זיך אַרויס, אַז חנה פריש האָט אויסגענוצט דעם מאָמענט, וואָס די פרוי דזיאַלאָשינסקאַ איז נישט געווען אין דער שטוב און זי האָט אַרויסגעטראָגען פון שטוב ציהרונג, קליידער און פערשידענע זאַכען אין דעם ווערט פון אַ האַלבען מיליאָן זלאָטיס.

אין געריכט איז זיך פריש נישט מודה און געלייקענט שטיין און ביין.

זי איז פער'משפט געוואָרען אויף 6 חדשים טורמע און צו בעצאָהלען די געריכטס-קאָסטען.

"אַזאַזעל".

די נעכטיגע פאָרשטעלונג פון "אַזאַזעל" איז ווידער אַראָפּ מיט אַ גרויסען ערפאָלג. אַלע גומערן האָבען "געקלאַפּט" און דער עולם האָט האַרציג געלאַכט און אַפּלאָדירט.

דאָס דריטע פּראָגראַם האָט זיך שוין איינגעבירגערט און איז אַ זעהר שעהנע בלום אינ'ם קראַנץ פון "אַזאַזעל" רעפּערטואַר.

דער נעכטיגער דאָלאַר-קורס אין לאָדז.

פאַרמיטאָג האָט זיך דער דאָלאַר-קורס ביי אַ פעסטער טענדענץ געוואַקעלט צווישען 9,10 און 9,16.

ביי מיטאָג, ווען ס'איז אָנגעקומען דער אָפיציעלער קורס 9,10 און 9,07 פאַר טשעקען און 9,05, 9,04 אין מזומן איז די טענדענץ געוואָרען שוואַכער. אין אָוונט האָט זיך דער דאָלאַר געהאַלטען ביי 9,10 און 9,12.

מעלדונג.

אַכטונג, אַרבייטסלאָזע בעקליידונגס-אַרבייטער.

אַלע וואָס געניסען פון אַרבייטס-לאָזע מיטאָגען, מוזען די מיטאָג-צעטלען אַרויסנעמען יעדען דאָנערשטאָג פון 9 פריה ביז 1 מיטאָג אינ'ם לאָקאַל פון בעקליידונגס-פעראיין, פּיעטריקאָווער 85.

די חברים, וואָס וועלען נישט קומען אין דער אָנגעוויזענער צייט, פערלירען דאָס רעכט צו געניסען פון אַרבייטס-לאָזע מיטאָגען.

די פערוואַלטונג.

אויפרוף פון יודישער פרויען-ליגע

וועגען אַנטיסעמיטישען אינטערנאַציאָנאַל.

די ליגע פון יודישע פרויען האָט זיך בעוואונדעט צו דעם אינטערנאַציאָנאַלען פרויען-קאָנגרעס, וועלכער איז פאָרגע-קומען פאַריגע וואָך אין דובלין (איר-לאַנד) מיט פאָלגענדען אויפרוף:

„די ליגע פון יודישע פרויען האָט דעם כבוד צו בעגריסען אייער קאָנג-רעס, וועלכער דאַרף דערגרהנטערען דעם אייביגען שלום אויף דער וועלט.

אונזער ליגע האָט געהאַט דעם כבוד צוצושטעלען אַ מעמאָראַנדום וועגען דעם „אַנטיסעמיטישען קריג" אייער 3-טע קאָנגרעס אין וויען, אייער קאָנ-פערענץ אין האַאַג און אייער 4-טען קאָנגרעס אין וואַשינגטאָן. דער מעמאָ-ראַנדום האָט נישט פערלוירען נאָך ביז היינט זיין אַקטואַליטעט און מיר ערלוי-בען זיך צוצוציהען אייער אויפמערק-זאַמקייט אויף איהם נאָכאַמאָל.

פון 1924 האָט די אַנטיסעמיטישע בעוועגונג אין די אוניווערזיטעטען אָנ-גענומען אַ געוואַלדיגען כאַראַקטער. מיר נעהמען דאָ צופעליג: די אוניווערזי-טעטס-געשלעגען אין רומעניען, וואָס דויערן נאָך איצט. נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס עס איז געקומען אַ נייע רע-גירונג: די אַנטיסעמיטישע העצע אין די אוניווערזיטעטען אין אונגאַרן, עסט-רייך, און דייטשלאַנד (דער פאַל מיט פראָפ. לעסינג). טשעכאָסלאָוואַקיי א. א. וו"טער.

פון דער אַנדער זייט דערוויסען מיר זיך, אַז גאָר נישט לאַנג איז אין בודאַ-פעשט פאָרגעקומען אַ אינטערנאַציאָנאַ-לע-אַנטיסעמיטישע-קאָנפערענץ מיט'ן ציל צו אָרגאַניזירען אַן אַנטיסעמיטישען אינ-טערנאַציאָנאַל. אויף דער קאָנפערענץ זענען געווען צוו. אנד, פערטרעטער פון דייטשלאַנד, עסטרייך, אונגאַרן, רומע-ניען, רוסלאַנד, איטאַליען, ענגלאַנד (איין פרוי). די קאָנפערענץ האָט בע-שלאָסען אין פרינציפ צו שאַפען אַזאַ אַנטיסעמיטישען אינטערנאַציאָנאַל, וועל-כער שטעלט זיך אַלס ציל „אויסצוליי-זען די וועלט פון יודען, דאָס הייסט, פונ'ם באָלשעוויזם". חלוקי-דעות זענען ענטשטאַנען בנוגע די מיטלען, ווי אַזוי צו קומען צום ציל: די רוסישע, דייטשע און אונגאַרישע דעלעגאַטען האָבען זיך אַרויסגעזאָגט פאַר פאָגראָ-מען און בכלל פאַר טעראָר געגען יו-דען, אַלס דאָס בעסטע מיטעל צו האַנדלען. די פאָרשטעהער פון איטאַליען און עסטרייך זענען געווען געגען דעם.

דער פרינציפ אָבער צו שאַפען אַזאַ אַנטיסעמיטישען אינטערנאַציאָנאַל איז אָנגענומען. די סכנה, וועלכע אַזאַ אינ-טערנאַציאָנאַל שטעלט פאַר נישט בלויז פאַר יודען, נאָר פאַר'ן שלום איז קלאָר.

זעהענדיג די סכנה, לאַדען מיר איין די אינטערנאַציאָנאַלע פרויען-ליגע גע-גענצושטעלען דעם אַנטיסעמיטישען אינ-טערנאַציאָנאַל — דעם פרויען-אינטער-נאַציאָנאַל.

מיר לעגען פאָר צו שאַפען ביי דער ליגע אַ ספּעציעלע קאָמיסיע צו בע-קעמפען דעם אַנטיסעמיטיזם צווישע-רער יוגענד. אַ סטרדעם בעטען מיר אייער קאָנגרעס אָנצונעהמען אַ רעזאָ-לוציע, וואָס זאָל אָנערקענען פאַר אַ דרינגענדע אויפגאַבע צו שאַפען אין יעדען לאַנד אַ ווידערשטאַנד געגען אַנטיסעמיטיזם און בעאויפטראַגען די נאַציאָנאַלע סעקציעס פון אייער ליגע אָנצוווענדען די רעזאָלוציע אין זייערע לענדער, ווי דאָס האָט למשל אויסגע-פיהרט די דייטשע סעקציע.

מיר מאַכען אייך בעקאַנט מיט דער רעזאָלוציע וועגען אַנטיסעמיטיזם, וואָס איז געווען אָנגענומען מיט אַ גרויסער מעהרהייט שטימען אויפ'ן ערשטען קאָנ-גרעס פון קינדער-שוץ, וועלכער איז פאָרגעקומען אין זשענעוואַ, אויגוסט 1925. דער דאָזיגער קאָנגרעס האָט זיך נישט בעגנוגענט מיט דער אַלגעמיינער-רעזאָלוציע וועגען ראַסען-האַס, וואָס איז שעדליך פאַר'ן שלום און האָט אונטערגעשטראָכען די נויטווענדיגקייט צו קעמפען געגען דער אַנטיסעמיטישער בעוועגונג און בעזונדערס געגען דעם אַנטיסעמיטיזם צווישען דער שול- און דער אוניווערזיטעט-יוגענד.

מיר ווילען האָפען, אַז אייער קאָנ-גרעס וועט צוגעבען דעם פראָבלעם די וויכטיגע בעדייטונג און וועט אויס-אַרבייטען אַ רייהע פראַקטישע מיטלען, מיט וועלכע די נאַציאָנאַלע סעקציעס פון דער אינטערנאַציאָנאַלער פרויען-ליגע פאַר שלום און פרייהייט וועלען מיט ערפאָלג קעמפען געגען דער צו-שטערענדער און דעמאָראַליזירענדער קראַפט פון אַנטיסעמיטיזם.

אין נאָמען פון דער פרויען-ליגע:
די פרעזידענטין: קאַראָליאַ לעבאַך.
דער הויפּט-סעקרעטאַר ראָזאַ אַבערסאָן

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען.
נעהמט אָן פון 6 – 7, זונטאָג פון 3–4.

זאַל
פילהאַרמאָניע
ערשטער יוד. וואַרשאַוער
מיניאַטור-טעאַטער
אַזאַזעל
אונטער דער קינסטלערישער לייטונג
פון דוד הערמאַן.
היינט,
מיטוואָך,
9 אָווענד -
דער 6-טער טאָג פון דער
פרעמיערע פונ'ם גרויסן
3-טען
פּראָגראַם!
רעזשיסער — דוד הערמאַן.
מוזיק לייטער — ה. קאָן.
דעק. לייטונג — וו. ווינטרויב.
קאָנפעראַנסיע — וו. גאָדיק
געש.-פיהרער — י. דאַנציגער.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פון 4 ביז 6 אָווענד צו קליניק-פרייזען. !
31 גראַנסקאַ 31.

Dr. med. Rózaner
ספּעציאַל-ערצט פאַר וועַנערישע און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון קאָנספלונ-בערג-זאָנגע.
9 דזיעלנאַ 9,
1-טער שטאָק טעלעפאָן 28-98
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5 ביז 8.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען. וואָס ווערן צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
ביים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער ראַמע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגע-געבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.
גילטיג דעם 28-טען יולי 1926.

1776. משה פ.

מעג זיך די שטוב געפינען ביים גע-וועלב, קוים בענוצט איהר זי אַלס וואוי-נונג דאַרפט איהר צאָהלען דירה-געלד פאַר דער זעלבער שטוב נישט לויט'ן פּראָצענט-פוס פאַר אַ האַנדעלס-לאָקאַל, נור פאַר אַ וואוינונג, בפירוש, אַז דאָס גרונד דירה-געלד פאַר דער שטוב איז בעזונדער פעסטגעשטעלט ווערען.

1777. אַ לעזער פון נאָוואָ-מיעסקאַ 4.

עס געהט נישט אין דעם, וואָס איהר האָט נישט צוגעשיקט דעם הויז-ווירט דאָס דירה-געלד, לויט דער סומע גרונד דירה-געלד, וויפיל ער האָט פערלאַנגט. עס איז נור אַ פראַגע, צי איהר האָט כאָטש איהם צוגעשיקט לויט דער סומע גרונד דירה-געלד, וויפיל איהר אַליין אָנערקענט. אויב יאָ, דראָהט אייך שוין קיין עקסמיסיע. אין ערגסטען פאַל, אויב דאָס געריכט וועט אַקצעפּטירען די פאָ-דערונג פון הויזווירט, וועט איהר אין געריכט תיכּף מעלדען, אַז איהר זענט גרייט צו צאָהלען אין משך פון 7 טעג די דיפערענץ. אַן אַפּעלאַציע קאָנט איהר סיי-ווי דערלאַנגען.

1778. משה נ-ף.

אויב דער וועקסעל איז געווען צאָהל-באַר דעם 25 יוני 1924 און אויסגע-שטעלט אין פּויליש מאַרקען, דאַרפט איהר צאָהלען לויט דער פּראָפּאָרציע: 1,800,000 פ. מ.

1779. אַ דאַזאָר.

דער דעקרעט וועגען די יודישע רע-ליגיעזע געמיינדעס איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אויפ'ן סמך פון אַרט. 115 פון דער קאָנסטיטוציע פון 17. מערץ 1921.

1780. אַ לעזער פון פּעטער-ג. 24.

נישט בלויז באַרעס געלד, נור אויך סקאַרבאָווע בילעטען קאָן מען אַריינ-טראָגען אַלס קויציע. פעררופט זיך אויפ'ן אַרט. 3 פון דער פעראָרדנונג פון מלוכה-פּרעזידענט פון 3. אָקטאָבער 1924 וועגען אַרויסלאָזען סקאַרבאָווע בילעטען דז. אוכטאָוו (88/1024 פאָז. 833).

1781. אַ בירגער פון זגערזש.

עס איז אַ פראַגע צי די האַנדלונג פון בעאַמטען איז געווען אין הסכם מיט די פאָרשריפטען, אָדער נישט. אויב די האַנדלונג איז געווען אונגעזעצליך און איהר האָט אין צוזאַמענהאַנג דערמיט געליטען אַ שאָדען, קאָנט איהר דרייסט פאָדערן פון דער בעטרעפענדער מאַכט אַ'ן ענטשעדיגונג. מיט אייער אָנקלאַגע קאָנט איהר זיך ווענדען דירעקט אין גע-ריכט. פון פראָקור. ־מט דאַרפט איהר קיין הסכמה.

1782 ג. ב.

אויב דאָס געריכט האָט אייך אָנער-קענט פאַר אומשולדיג, קאָנט איהר פער-לאַנגען, אַז מען זאָל דעם אַרויסגעטראָ-גענעם אורטייל נאָך זיין געזעצקרעפטיג ווערען פערעפענטליכען אין דער פרעסע בפירט, אַז וועגען דעם אינקרימינירטען אייך פערברעכען איז אין זיינער צייט געשריבען געוואָרען אין די צייטונגען און איהר האָט דורך דעם געליטען אַ מאַטעריעלע אויך אַ מאָראַלישע עולה. פעררופט זיך אויפ'ן אַרט. 975 פון אוסט. וועגען דער שטראָף-פּראָצעדור.

1783. צייטונגס-פערקויפער, לייב דזשאַלאָווסקי.

דער קאָמאָרניק איז בערופען אויפ-צומאָהנען געלד-שטראָפען. די 4,40 זע-נען וואַרשיינליך געריכטס - קאָסטען און אַן אַפּצאָהל פאַר'ן קאָמאָרניק פאַר אויפ-מאָהנען דעם חוב. אויב איהר וועט נישט בעצאָהלען צום בעשטימטען טערמין לויט דער אויפפאָדערונג די שטראָף, וועט דער קאָמאָרניק מאַכען אַ זאַיענטשאַ און ליציטאַציע און ממילא וועלען צו-וואַק-סען פרישע קאָסטען.

ווילטיג פאַר
רעסטאָראַן-בעזיצער
רעסטאָראַן-ברעטלעך און אַלע בע-צייגונגען מיט פלאַכע און רונדע שטיפטען פאַר שמאַלץ און ברייטע רייסערס צו בעקומען ביי
A. Szlezynger
CEGIELNIANA 66,
869 Telefon 24-49.

זכרונות וועגען הרב אלי' חיים מייזעל זצ"ל

99) בעאַרבייט ספּעציעל פאַר'ן „נ. פאָלקסבלאַט"

דער עלטסטער פון די דריי ברידער איז אַוועק פון רב אַהיים, כדי אויפצוקלעהרען זיין פאָטער וועגען אַלץ וואָס איז בעשעהן מיט זיינע 3 זיהן ביזאַהער. דער פאָטער האָט זיך גע-פיהלט ביי זיינע קינדער ווי ביי זיך זעלבסט און האָט געוואַרט אויף דער גרויסער אַפּוּתיקא וואָס ער וועט בעקומען אויפ'ן וועג צוריק אַהיים.

ווי שווער עס האָט נישט געזאָלט זיין די אויפגאַבע פון דעם עלטסטען זוהן האָט ער זי דאָך אַדורכגעפיהרט גענוי און פּינקטליך ווי דער רב האָט געהייסען. ער האָט דערצעהלט גע-נוי אַלץ מיט די קלענסטע פּרטים פון דער צייט ווען דער זיידע האָט די 3 קליינע אייניקלעך אַרויסגענומען פון זייער פאָטערס הויז און מיט זיי אַוועקגעפאָהרען קיין לאָדז ביז דער צייט, ווען דער זיידע איז געשטאָרבען און זיי, די דריי אייניקלעך, זענען געוואָרען צוריק יודען.

אויף דעם אַלטען האָט די דאָזיגע ערצעהלונג געמאַכט אַן אַנ-ערשיטערנדען איינדרוק. ער האָט נישט געוואוסט צי איז ער שיכּור, אָדער ער חלומט. ער האָט זיך אָנגעהויבען קלאָהר מאַכען די לאַגע, ער האָט זיך מיט איינמאָל דערמאָנט אָן זיין גאַנצער פערגאַנגענהייט און לעבען. פאַר איבעראַשונג האָט ער קיין וואָרט נישט געקענט אַרויסרעדען. און מיט שפּאַנונג און אויפמערקזאַמ-קייט זיך צוגעהערט צו דער ערצעהלונג פון זיין זוהן. ווען דער זוהן האָט פערענדיגט די לאַנגע און טרויעריגע ערצעהלונג האָט דער פאָטער קוים אַרויסגעשטאַמעלט:

— און וואָס וועט זיין מיט מיר איצט? ווי אַזוי וועל איך אַדורכלעבען מיינע לעצטע פאַר יאָהר? איהר זענט דאָך מיינע קינדער, מיין בלוט און פלייש. גיט מיר אַן עצה וואָס זאָל איך טון? איך בין דאָך אַן עלענדער מענש, איינער אַליין אויף דער וועלט.

נאָך דער ערצעהלונג פון דעם זוהן האָט דער אַלטער זיך אויפגעוועקט ווי פון אַ שווערען קאָשמאַר, ווי ס'וואָלט איהם ענט-דעקט געוואָרען אַ סוד, וועלכער האָט איהם דאָס גאַנצע לעבען נישט אויפגעהערט צו מאַטערען. ער האָט זיך ערשט איצט אַרומגעזעהען ווי אַזוי עס האָט אויסגעזעהען זיין ביזאיצטיגעס לעבען און וואָס פּעראַ אויסזיכטען ער האָט אויף דער צוקונפט. ער האָט זיך פּלוצלינג דערפיהלט אַזוי, ווי ער וואָלט זיך געפו-נען צווישען ווילד-פרעמדע מענשען, וועלכע געהערען זיך איהם גאָרנישט אָן און צו וועלכע ער איז געקומען בעטען אַ נדבה. דער קלאַפּ, וועלכען דער אַלטער האָט בעקומען פון דער ערצעה-לונג פון זיי, זוהן איז געווען צו שווער, אַז ער זאָל איהם קענען אַזוי לייכט אַריבערטראָגען.

די זיהן האָבען אויך נישט געקענט געפונען קיין אויסוועג פון דער זעהר שווערער לאַגע. זיי האָבען נישט געקענט ברענגען אין קיין הסכם דאָס געפיהל פון פאָטערליבע מיט דעם פאַקט, אַז זיי און זייער פאָטער געהערען צו צוויי פערשידענע לאַגערן. נאָך אַ לאַנגע פּויזע, בעת וועלכער עס האָט געהערשט אין צימער אַ טויטע שטילקייט, האָט דער עלטסטער זוהן ערקלעהרט:

— מיר זענען גרייט, אייך פאָטער, אויסצוהאַלטען אייער גאַנץ לעבען, אָבער איהר פערשטעהט אַליין, אַז צוזאַמען מיט אונז קענט איהר נישט וואוינען.

— איך וויל נישט, אַז איהר זאָלט מיך אויסהאַלטען, איך דאַרף נישט מעהר אייער געלד, פאַר מיר איז מעהר קיין לעבען נישט פערהאַן.

— איך האָב מיין גאַנץ לעבען פערבראַכט ווי אַ הונד, ווי אַ חזיר, איך בין אַליין געקראָכען אין דער בלאָטע און פון דעם אַפילו נישט געוואוסט, און היינטיגע טאָג האָבען זיך מיינע אויגען געעפענט און איך זעה מיין לעבען ווי אויף דער האַנד, מיין צו-קונפט איז איינגאַנצען פערלוירען, איך האָב גאָרנישט מעהר פון איהר צו ערוואַרטען, איך וויל אייך איצט קיין פאָרוואורפען מאַ-כען צי איהר האָט אָדער שלעכט געטון ווען איהר האָט אייער פאָטער אינגאַנצען פערגעסען. מיר איז אויך איצט אַלץ איינס. דאָס איינע וואָס איך פערלאַנג פון אייך איז, אַז איהר זאָלט מיר געבען אויף רייזע-קאָסטען אַהיים אין מיין שטעטעל אריין, איך וויל נאָך היינט אַוועקפאָהרען.

די זוהן האָבען געפרובט דעם אַלטען צו געבען אַ גרעסע-רע סומע געלד, אַז ער זאָל האָבען פון וואָנען צו לעבען. אָבער דער אַלטער האָט בשום אופן נישט געוואָלט נעהמען מעהר ווי אויף רייזע-קאָסטען.

נאָך דעמזעלבען טאָג איז דער אַלטער אַוועקגעפאָהרען און אַ לאַנגע צייט איז פון איהם נישט געווען קיין שום ידיעה. ערשט מיט אַ צייט שפּעטער האָבען די זיהן דערהאַלטען אַ ידיעה, אַז זייער פאָטער איז בענאַנגען זעלבסטמאָרד דורך אַריינוואַרפען זיך אין טייך, וועלכער האָט זיך געפונען אינ'ם שטעדטעל, וואו ער האָט שטענדיג געוואוינט.

(פאָרטזעצונג קומט)

ווי אזוי א גאַליציאַנער יונג ווײַבער האָט פערפיהרט אַנ'אַמעריקאַנער ריכטער.

אין דריי יאָהר האָט זי בײַ איהם אויסגעלײַדיגט 22 טויזענד דאָלאַר.

אין שטאָט ניו-אָרק, אין צפון-אַמעריקאַ, וואוינט זייט אַ רייה פון צעהנער יאָהרען דער 58-יאָהריגער בערנאַרד שווייצער, אָדער שוואַרצער, וועלכער האָט אַ היבש ביסעל פערמעגען, ער האָט אויך אַ הויז אין ווערט פון 25000 דאָלאַרען. אין פערנעהמט זייט 12 יאָהר דאָרט די עהרען-שטעלע פון אַ פרידענסריכטער, וועלכער ווערט פון אַלעמען געעהרט און געשעצט.

שוואַרצער שטאַמט פון מזרח-גאַליציען און האָט דערום גרויס פערטרויען צו די גאַליציש קיר-ערטער. פאַר עטליכע יאָהר, ווען ער האָט זיך נישט געפיהלט גוט אין געזונד, איז ער געקימען קיין זאַקאָפאַנע, דערנאָך קיין טרוסקאַוויעץ. דאַ אין טרוסקאַוויעץ האָט ער זיך בעקענט מיט דער 25-יאָהריגער גרושה סאַלי קאָך. די גרושה האָט אויף איהם געמאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק, זי האָט בעקומען אויף איהם אַ שטאַרקען איינפלוס אַזוי, אַז ער איז געוואָרען דאָס וועדקצייג פון דער יונגער גרושה און פון איהר משפחה. וועלכע האָבען דעם רייכען פערליבטען אמעריקאַנער אויסגענוצט אויף ווי פיל מען האָט נאָר געקאָנט.

שוואַרצער האָט דריי לאַנגע יאָהר געהאַט אַ פערהעלטניש מיט סאַלי קאָך, ער איז אין דער צייט זעקס מאָל געווען אין אַמעריקאַ און איז אַלץ אַלע מאָל צוריקגעקומען צו סאַלי'ן.

לעצטענס האָט ער געוויילט אין לעמבערג אין חודש יאַנואַר און דעמאָלס האָט ער אַ לענגערע צייט געוואוינט מיט זיין געליבטע אין הויטעל „צו די דריי מאָהרען". אין די לעצטע טעג פון זיין פערווײַלען אין לעמבערג האָט איהם אָנגעהויבען אויסטעהלען געלד און ער האָט אָנגעהויבען צאָהלען מיט אַמעריקאַנישע טשעקען. בשעת ער איז אַוועק פאָהרען קיין אַמעריקאַ האָט ער איבערגעגעבען דעם אייגענטימער פון האָטעל הערן פינקעלשטיין אַ טשעק אויף 45 דאָלאַר, אַז ער זאָל פאַר דעם געלד געבען דערווייל פאַר זיין געליבטער סאַלי וואוינונג און קאָסט.

הערר פינקעלשטיין האָט דעם דאָזיגען טשעק דיסקאָנטירט אין דער געווערבע-באַנק און ווען עס זענען אַוועק דריי וואָכען, האָט הערר פינקעלשטיין בעקומען פון דער באַנק אַ ידיעה, אַז ער מוז אומקעהרען דאָס גענומענע געלד, דער טשעק פון שוואַרצער איז צוריק געקעהרט פון אַמעריקאַ, ווייל ס'איז נישטאָ אויף איהם קיין דעקינג.

דאַ האָט פינקעלשטיין געמוזט צוריקצאָהלען דאָס געלד און ער האָט אָנגעהויבען אַ חקירה ודרישה אויף שוואַרצער'ן. ער האָט זיך דערוואוסט, אַז שוואַרצער האָט געגעבען אַזאַ טשעק דער פירמע פאָזאַמענט אויף 10 דאָלאַר, אויך אין דראָהאָביטש זענען אַזוינע טשעקען געגעבען געוואָרען אויף 60 דאָלאַר פון סאַלי'ס מוטער טוניע קאָך. סאַלי אַליין אויף 36 דאָלאַר און איהר שוואָגער ליפּאָוויטש אויף 50 דאָלאַר.

עטליכע חדשים שפּעטער האָט זיך פינקעלשטיין דערוואוסט, אַז שוואַרצער איז ווידער געקומען פון אַמעריקאַ און ווײַלט אין קראָקאָ. ער האָט אויפגעוויזען דאָס געריכט און די פּראָקוראַטור האָט געלאָזט שוואַרצער'ן אַרעסטירען און ברענגען קיין לעמבערג.

צעהן טעג איז שוואַרצער געזעסען אין תפיסה אין שוין איז ער געשטאַנען פאַר'ן ריכטער וזפּפּע אָנגעקלאָגט פאַר בעטרוג, זיין פערטיידיגער ד"ר הילפערן האָט פאָרגעלעגט דעם געריכט דאָקומענטען, אַז שוואַרצער איז אַ פערמעגליכער מאַן און ווערט אין אַמעריקאַ שטאַרק געאַכטעט, אויך אַ צושריפט פונם בירגער מייסטער פון ניו-אָרק אין וועלכען ער בעט, מען זאָל שוואַרצערן בײַשטעהן מיט הילף אין אייראָפּאַ.

בנוגע טשעקען האָט ער זיך פערטיידיגט, אַז תיכף ווי ער איז געקומען קיין אַמעריקאַ, האָט ער די טשעקען געדעקט און דעמאָלט ווען ער האָט די טשעקען אַרויסגעגעבען, האָט ער זיי נאָר געגעבען אַלס אַ משכון, דאָס ער וועט דעם חוב בעצאָהלען – און וואָלט ער געהאַט די דעה צו בעגעהן בעטריגערייען, וואָלט ער געווען געלאָזט אין אומלויף טשעקען אויף גרעסערע סומען און וואָלט ניט געווען צוריקגעקומען קיין פּוילען. ער איז אַליין אַ פערמעגליכער מענש און ער האָט נישט געהאַט די אַבזיכט עמיצען צו בעשוודלען. ער האָט דעם ריכטער אויך נאָכגעוויזען, אַז די פאַמיליע קאָך קאָסט איהם אָב אין די לעצטע דריי יאָהר יעדט ווייניגער ווי 22 טויזענד דאָלאַר.

דער ריכטער האָט איינגעזעהען, אַז ער האָט דאָ נישט צו טון מיט אַ בעטריגער, נאָר מיט אַ עהרליכען מענשען און ער האָט איהם אינגאַנצען בעפרייט.

לעטאַ.

Dr. Prybulski
זאַנאַדזשאַ 7, טעל. 25-33.
וועגנערישע- און האַר- הויט - קראַנקה. מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט ק יאַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַלן. נעמט אָן 9-1, 4-8 אָוו., דאַמען: 4-5

סענסאַציאַנעלער פּראָצעס אין מאָסקווא.

אין מאָסקווע האָט זיך נאָר וואָס געענדיגט דער פּראָצעס וועגען דער בעריהמטער „קינדער-קאָלאָניע" אין איפאַ, וואָס גאַנץ רוסלאַנד האָט נאָכגעפאָלגט מיט'ן גרעסטען אינטערעס, און דער אורטייל פון דעם געריכט איז געווען נאָך אַ גרעסערע איבעראַשונג ווי דער פּראָצעס אַליין.

די קינדער-קאָלאָניע אין איפאַ איז געווען בעריהמט איבער גאַנץ רוסלאַנד. זי איז געגרינדעט געוואָרען אין 1923 פאַר היימלאָזע קינדער. אָנגעהויבען האָט זי זיך מיט 18 קינדער, פון די האַלב-פערהונגערטע, האַלב-ווילדע קינדער, וואָס לויפען אום אין די הונדערטער טויזענטער איבער גאַנץ רוסלאַנד. פלאַץ פאַר דער קאָלאָניע האָט מען געפינען אין צוויי צימערען אין אַנ'אַלטען מאָנאַסטיר, וואָס איז געווען האַלב איינגעפאַלען.

אָבער דער פערוואַלטער טיכאָמיראָוו האָט זיך איבערגעגעבען מיט אַזאַ ליבשאַפט צו דער אַרבייט, אַז דעם צווייטען זומער איז שוין די געביידע געווען פעררריכט. און ער האָט צוזאַמען מיט די קינדער בעאַרבייט אַ פאַרם, וואָס האָט געשפייזט די גאַנצע קאָלאָניע, וועלכע האָט שוין איצט פערמאָגט 70 קינדער. צוויי יאָהר שפּעטער, אין אַפּריל 1925, האָט שוין די קאָלאָניע געצעהלט 100 קינדער, וועלכע האָבען בעאַרבייט אַ פאַרם פון 700 אַקער, מיט אַ טראַקטאָר, 11 פערד, 15 קיה, שאָף, חזירים, הינער, אַ מיל, אַ בעקעריי, אַ קאָאָפּעראַטיוו, אַ טיי-צימער און אַ הויז פאַר געסט. די קינדער האָבען זיך אַליין רעגירט און טיכאָמיראָוו פלעגט זיך וועניג דאַרפען מישען אין דער פערוואַלטונג פון דער קליינער קינדער-מלוכה.

איז אָבער געווען אַ צרה – וואָס טיכאָמיראָוו איז נישט געווען קיין קאָמוניסט און האָט נישט געהערט צו דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי. אָבער זעהענדיג אַזאַ פּראַכטפולע אַנשטאַלט האָבען די קאָמוניסטען אַריינגעזעצט אַהין זייערען אַ מענש, אַ געוויסען טעלענטיעוו.

האָט טעלענטיעוו גענומען בעל-הבית'עווען איבער דער קאָלאָניע. דער סוף איז געווען, אַז די גאַנצע קאָלאָניע איז באַלד געגאַנגען צו גרונד. די קינדער זענען צעלאָפען און האָבען צוגעגנב'עט אַלץ וואָס זיי האָבען נאָר געקענט מיטנעהמען.

טעלענטיעוו האָט דאַן געלאָזט אַרעסטירען טיכאָמיראָוו'ן און זיין געהילף כאַטונאַוו. מען האָט זיי פערקלאָגט אין נאָכלעסיגקייט און אין רואינירען די קאָלאָניע.

דער סוף פון פּראָצעס איז געווען, אַז אַנשטאָט צו פערורטיילען די אָנגעקלאָגטע טיכאָמיראָוו'ן און ראַטונאָוו'ן האָט דאָס געריכט גאָר פער'משפט דעם קאָמוניסט טעלענטיעווען אויף צוויי יאָהר תפיסה און די אָנגעקלאָגטע זענען נישט נאָר בעפרייט געוואָרען, נאָר זענען נאָך ספּעציעל געלויבט געוואָרען פון געריכט פאַר זייער גלענצענדער אַרבייט.

פּרעסע-פּראָפּאַגאַנדע-קאָמיטעט פאַר אייראָפּעאישער פערשטענדיגונג.

פּ אַ ר י ז, 26. (פּאַט) אינטער'ן איינדרוק פון אַנ'אינטערוויאו, וואָס דער סעקרעטאַר פונ'ם אויספיהרונגס-קאָמיטעט פון דער פעדעראַציע פון פעלקער-פערשטענדיגונג אין אייראָפּע ד"ר אַלפרעד נאָסיג האָט געגעבען דער אויסלענדישער פּרעסע, האָבען די פערטרעטער פון איניגע און דרייסיג אויסלענדישע צייטונגען בעשלאָסען צו שאַפען אַנ'אייגענעם קאָמיטעט. דער דאָזיגער קאָמיטעט זאָל פּראָפּאַגאַנדירען דעם געדאַנק וועגען דער אייראָפּעאישער פערשטענדיגונג.

Plutos שאָקאָלאַד
קרעפטיגט, פערשאַפט בלוט און אַ גוטען מוט
797

אין וואַלד פון לײַדענשאַפטען.

(305

(ראָמאַן).

קאַפּיטעל 69.

דאָס חאָונדערבאַר'ע שעכטעלע.

אויפ'ן צווייטען טאָג אַרום צוועלף אַ זייגער האָבען זיך אַלע אָנפיהרענדע פערזאָנען פון דעם פּראָגער גאַרניזאָן פערזאַמעלט אין דעם פּאַלאַץ פון אַדעלינע באַרבעריני, צום פייערליכען מיטאָג, וואָס זי האָט אַראַנזשירט צוליב איהר געבורטס-טאָג.

נישט קוקענדיג דערויף, וואָס אין פּראָג האָט שוין געהערשט הונגער, האָט זיך אַדעלינאַ'ן איינגעגעבען צו אָנגרייטען אַ פּרעכטיגען מיטאָג מיט כל-ערליי מטעמים און נאַשערייען.

דער אויסגעצייכענט סערווירטער טיש אין דעם שעהנסטען צימער פון פּאַלאַץ איז געווען געדיכט אָנגעשטעלט מיט פּעורשידענע מאכלים און געטראַנקען. פאַר געלט האָט מען אַפילו אין דער בעלאַגערטער שטאָט געקענט בעקומען אַלץ, וואָס דאָס האַרץ האָט געגלוסט, און אַדעלינאַ האָט נישט געקאַרגט קיין געלד, כדי אַרויסצווייזען פאַר די אָפיצירען איהר אויפמערקזאַמקייט פאַר דער העלדישער פערטיידיגונג פון דער פעסטונג.

צווישען די געלאַדענע געסט איז, זעלבסטפערשטענדליך אויך געווען דער גראַף באַטיאַני; ער האָט אַפילו בעקומען דעם כבוד צו זיין דער קאַוואַליר פון דער רייצענד-שעהנער בעלהבית'טע, אַרויסרופענדיג דערמיט די קנאה-געפיהלען בײַ זיינע חברים מיליטער לייט.

נאָכ'ן דעסערט, ווען מען האָט דערלאַנגט די פּלעשער שאַמפּאַניער, האָט אַדעלינאַ געגעבען אַ צייכען די לאָקייען, אַז זיי זאָלען אַוועק; זי האָט אַליין צוגעמאַכט די טירען פון עסצימער, און אַראָפּגעלאָזט די שווערע פּאָרטיערען.

– איצט, מיינע פריינד – האָט זי געזאָגט, צוריקקעהרענדיג זיך צום טיש – איצט וועלען מיר אַ שמועס טון וועגען דעם, וואָס מאַכט אונז צום מעהרסטען זאָרגען – וועגען דעם גורל פון דער שטאָט! זאָגט מיר, צי האָפט איהר איינצוהאַלטען די פעסטונג, און גיט מיר מאַטעריאַל פאַר אַ ראַפּאָרט, וואָס איך וויל ווי אַמשנעלסטען צושטעלען פאַר אונזער בעליבטער קייזערין מאַריאַ-טערעזאַ!

– איך רעכנע – האָט זיך אָפּגערופען דער עלטסטער גענעראַל – אַז וועגען דעם דאַרף אָפּגעבען אַ בעריכט אונזער הויפּטמאַן, דער קאָמענדאַנט אונזערער, גראַף סאַנדאָר באַטיאַני!

אַלעמענס בליקען האָבען זיך געווענדעט צו באַטיאַני'ן.

דער קאָמענדאַנט פון פּראָג האָט אַוועקגעוואָרפען זיין ציגאַר און זיך אויפגעשטעלט.

ער איז געווען בלאַס און, ווייזט אויס, אָפּגעמאַטערט פון די שלאָפלאָזע נעכט. זיינע אויגען האָבען עפּיס מאָדנע געבלאָנדושעט; ער האָט זיך די גאַנצע צייט בעמיהט צו שמייכלען, כדי צו פערבעהאַלטען פאַר די אָנוועזענדע זיין אינערליכע צורודערונג. הגם ער איז געווען אַנ'אויסגעצייכנטער אַקטיאָר אין לעבען און זיך געקאָנט זעהר גוט מאַסקירען, האָט אַדעלינאַ דאָך בעוויזען צו בעמערקען, אַז ער איז דורך עפּיס שטאַרק פערדאגה'ט. ביים עסען האָט זי איהם אַפילו עטליכע מאָל אַ פרעג געטון, צי איז ער נישט צומאָל קראַנק.

– מיין בעריכט וועט זיין אַ קורצער, מיינע הערען! – האָט מיט אַ קוים-קוים ציטערדיגער שטימע אָנגעהויבען באַטיאַני – איך וועל רעדען וועגען דעם, וואָס איז אונז אַלע סײַ-ווי גוט בעקאַנט. איך טו עס אָבער, ווייל אַזוי פערלאַנגט אונזער הערליכע ווירטין! דער שונא זעצט פאָר די בעלאַגערונג מיט אַנ'אוּנאויפהערליכער עקשנות. מיר האָבען געטון אַלץ, וואָס האָט בעלאַנגט אין אונז, כדי צו פערטיידיגען די פעסטונג. ביז איצט האָבען אונזערע בעמיהונגען געהאַט ערפאָלג: אונזערע פעסטונגען, אונזערע ווענד האָבען אויסגעהאַלטען דעם אָנגריף פון די פּרייסישע גראַנאַטען, און די אַטאַקעס פון דעם שונא'ס מיליטער זענען אָפּגעשלאָגען געוואָרען. דער אויסערליכער פיינד אונזערער איז אָבער נישט אַזוי געפעהרליך, ווי דער אינערליכער! איך רעד פּס. וועגען דעם הונגער, וועגען דעם מאַנגעל אין לעבענס-פּראָדוקטען און וועגען דעם דוחק אין גראַנאַטען און פּאַטראָנען! דער דאָזיגער מאַנגעל לאָזט זיך אַלץ מעהר פיהלען! דערווייל האַלטען מיר זיך נאָך, נאָר אויב עס זאָלען נאָך אַדורך צוויי וואָכען און אונז וועט נישט צו הילף קומען די אָפּגעוואַרטעטע אַרמיי, וועט זיך אונזער זאַך שלעכט ענדיגען. מיר וועלען דאַן מוזען אַרויס פון דער פעסטונג און אַריינלאָזען זיך אין אַנ'אָפענעם קאַמף מיט'ן שונא, כדי צו בעזיגען, אָדער אומקומען אונטער די חורבות פון פּראָג!

באַטיאַני האָט די לעצטע ווערטער אַרויסגערעדט מיט גרויס אָנשטרענגונג, און אונטער דעם שווערען איינדרוק פון זיינע אייגענע ווערטער האָט ער זיך אַראָפּגעלאָזט הילפלאָז אויפ'ן שטול.

דאָ איז אָבער האַסטיג אויפגעשטאַנען אַדעלינאַ באַרבעריני.

מיט בליציגע אויגען און מיט אַנ'ענטוזיאַסטישען בליק האָט זי אויסגערופען:

– די ספקות פון דעם גראַף באַטיאַני זענען שטאַרק איבערגעטריבען! דער פעלדמאַרשאַל דאַון מיט זיין אַרמיי געפינט זיך בסך הכל אַ צעהן מייל ווייט פון פּראָג. לעת עתה האָט ער נישט געהאַט די מעגליכקייט אונז צו העלפען, ווייל די פּרייסען האָבען איהם איבערגעריסען די קאָמוניקאַציע, שטערענדיג איהם אַריבערצוגעהן איבער דער מאָלדאַווע. הײַנט פריה האָב איך בעקומען אַ בריף פון דאַון'ען, אַז איהם איז געלונגען אָפּצוגענאַרען די פּרייסען, און אין אַ פינף טעג אַרום וועט ער שוין זיין אונטער די ווענד פון פּראָג, און לערנען דרך ארץ מיט'ן שונא! פון דעם-אָט זעהט איהר, מיינע הערען, אַז איהר דאַרפט זיך האַלטען פעסט נאָך פינף טעג! אין משך פון דער צייט דאַרפען מיר אַריבערטראָגען [illegible] און לייד, אין משך פון קנאַפּע פינף מעת לעת נישט צוגאָבען מיט [illegible] ויג, כדי צו אָפּהיטען זיך פון דעם אומגעריכטער אַטאַקע! [illegible] ר אָבער וועלען מיר זיין פריי, און דאָס פאָטערלאַנד וועט אונז גוט שטאָלץ בעגריסען, אונז די שיצער און רעטער פון דער [illegible] רענער פּראָג! איך לעג אייך פאָר, מיינע הערען, אויפצוהויבן די באָקאַלען און אויסרופען צוזאַמען מיט מיר: „זאָל לעבען עסטרייך! זאָל לעבען פּראָג!" און זאָלען די [illegible] ערטער „מאַריאַ טערעזאַ, און דער נצחון" זיין אונזער לאָזונג אין הייסערדיגען קאַמף!

(פ אָ ר ט ז ע צ ו נ ג ק ו מ ט).

וואס טייער איז ביליג און גוט!

ווער עס וויל האבען אויגען פלינגנפענגער, זאל זוכען נאר דעם פלינגענפענגער „Meszap". דער פלינגענפענגער „Mesrap" טרוקנט נישט אויס!

דער פלינגענפענגער „Mesrap" גיט צו א בלומען-געשמאק!

דער פלינגענפענגער „Mesrap" איז אויסגעארבייט פון ריינעם האניג, און ציהט צו זיך צו אלע פליגען און מיהגען פון צימער.

פון פלינגענפאנגער „Mesrap" פאלען די פליגען נישט אראפ!

ארערט נור די פליגענפענגער פון דער ערשטער מעכאנישער פאבריק אין פוילען „MESRAP"

איבעראל צו בעקומען!

857

דערלאזט נישט צו קיין ליציטאציע פון אייערע ציהרונג

ווייל פאר לאמבארד-קוויטען, בריליאנטען, גאלד, זילבער און קינסטלעכע ציינער צאהלט דעם העכסטען פרייז

צאהלט דיס ? פולען ווערט **פיאלקא, פעטריקאווע 7, טעל. 31-46** געוויסענהאפטע בעהאנדלונג !!!

לאדז וואך אויף!

עס האבען זיך געפונען אייניגע מענשען און זיך גענומען א קרעמעל און א נאמען געגעבען „בית לחם", א מאגנעטישער נאמען, ווען ביים רודער וואלטען געשטאנען פאסענדע מענשען, וואס זאלען מיטפיהלען דעם קרעכץ פון ארימאן. לייְדער, האבען זיך דארט קינסטליך אריינגערוקט אזעלכע מענשען, וואס מען קען זיי בשום אופן נישט קיין צוטרוי שענקען.

בראש פון פעראיין שטעהט א געוויסער מבקר מענדעל רייכענבאך פון ברזשעזשינער 32, וואס איז א גרויסער ספעציאליסט צו היילען מכות, אבער א קלייגער ספעציאליסט צו היילען הונגער, ואחרון חביב, א בעוואוסטער פילאנטראפ (מיט געגנזענפיסלעך) יעקב זלמן פראסט פון פאך איינקאסענט פון „מחזיקי הדת". אפיקורסים זאגען, אז ער האט הנאה פון א לייבט פערדינסטעל, יודען עם חכם ונבון — איהר טארט נישט קיין גראשען געבען, ביז די גרויסע פילאנטראפישע שטאט לאדז וועט דאס איבערנעהמען און איבערגעבען אין אזעלכע הענד, וואס זענען פאסיג דערצו און טוען זייער ארבייט בשלמות.

פרטים וועגען די אומגעבעטענע כלל-טוער וועלען נאך געדרוקט ווערען.

918

אברהם אליעזר הערשקאוויטש,
יעקב צבי וואלהענדלער.

Dr. med. Braun

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען און מענער שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ ליכט (האר אויספאל).

23 פאלודניאווא 23

— — טעלעפאן 40 26. — —

נעהמט אן פון 9—10 און פון 6—8 אווענד.

Dr. ALTERMAN-GURFEL

פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע.

Piramowicza 10.

נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג 197

Dr. med. M. GLAZER

ul. ZIELONA Nr. 6

הויט- און וועגערישע קראנקהייטען.

נעמט אן פון 8—10, 12—2 און 7—8 אוו. 589

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקה.

9 קאנסטאנטינאווסקא 9

טעלעפאן 31 27

ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.

פארלאנגסטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5-7. 175

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכמ.

וכי תמכור ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו!

און טאמער יאג זאלסטו קומען צו לויפען אין בירזע **פעטריקאווער 18,** וואו ס'ווערט ערלעדיגט אלערליי ביטעם לוי'ן אוסטאוו, קלאוזעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, ארהאַלאניעס, רעקורסען-וועגען קאנצעסיעס און קאמיסאריאט-רושאנדו, בקיצור זיין אלע פאליציי-בעצירקען, **שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראוויזיעס, קארגע ספראווס,** וי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. 503

שנעל, רעעל און ביליג!

מארטין פערטיליגט אלערליי ווערים.

MORTIN
TĘPI WSZELKIE ROBACTWO

לעטשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

פושעזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר ? ערשנער	קינדער-קראנקהייטען	10.30—9 5.30—4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12—10 6—5
ד"ר לובימש	הויט- און געשלעכט קר.	1—11
ד"ר שמירנפעלד	נערוען און גייסטיגע קר.	2—12
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	3—1
ד"ר בערנמאן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

[illegible]-טעראפיע, שפר ? שטערונגען ווי שטאמלען א. ז. ו. פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערן אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין, פלעגמע און בלוט. 2120

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א

דענטיסטישער קאבינעט

עס ?הטען א:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9 ? נ"ט.
ד"ר לאזשינסקא סטארא אלסקא	צאהן-ארצט	7.30—3

קינסטליכע ציינער, קראנען, פאמבען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.
וויזיט 3 זלאטעס.

שיטרען

פון פרימא האר, פערש. קאמיענא 5, 2-טן הויף ביי בצלאל פארושצקי.

קראוואטען און בינדע-נייטארינס

ווערען געפרוכט אין קראוואטען-געשעפט

נאוואמיעסקא 4.

28 נאר 28 נאר 28

פערקויפט נישט אייער

מעבעל,

דיוואנעס, פעלצען, אנציגער, ניי-מאשינען אז"וו, בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע

ח. לאזניק, בענעדיקטא 28

נאר איך צאהל די העכסטע פרייזען!

בעמ.: בייַ מיר אויף לאגער שטענדיג פערשידענע געניצטע מעבעל און נייען צושטאנד. פרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראל!

28 נאר 28 נאר 28

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאכען מיר בעקאנט אונזערע געעהרטע אפנעהמער, אז דעם פערקויף פון

אייסען

פון אונזער פאבריק האבען מיר איבערגעגעבען דער פירמע

L. HOHERMAN w Łodzi, ul. Andrzeja 14, tel. 21-17

Fabryka Cukrów i Czekolady

„ALFA" Sp. z ogr. odp. w Warszawie. מיט אכטונג

849

ראטעוועט דאס געזונד!

די גרעסטע וועלטליכע מעדיצינישע פערזענליכקייטען האבען בעשטעטיגט, אז

75 פראצ. קראנקהייטען שאפען זיך פון עצירות.

א קראנקער מאגען איז די הויפט-סיבה פון די פערשידענסטע קראנקהייטען, פעראורזאכט דאס בלוט און שאפט א שלעכטע שטאף-ווערקסלונג.

די בעוואוסטע פון 48 יאהר אויף דער גאנצער וועלט

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra Lauera

ווי עס האבען בעשטעטיגט די פראפעסארען פון בערלינער אוניווערזיטעט ד"ר פ. לעידען, ד"ר מארטיי, ד"ר האכפלעטער און א סך אנדערע בעריהמטע דאקטוירים, זענען אן אידעאל-מיטעל אויף געזונד צו מאכען דעם מאגען, פערניכטען דאס עצירות (פערהארטונג), זענען דאס אונפארטרעטענדסטע אפ-ריינינגונגס-מיטעל, פערלייכטערן די פונקציע ביי די פערדייאונגס-ארגאנען, פערשטארקען דעם ארגאניזם און ערוועקען אַן אפעטיט.

Zioła z Gór Harcu D-ra Lauera פערניכטען דאס ליידען אויף דער לעבער נירען, גאל-שטיינער, העמארויען, רעומאטיזם און ארטרעטיזם, קאפוועהטאג, אויסשלאגע און לישאיעס.

Zioła z Gór Harcu D-ra Lauera זענען בעשענקט געווארען אויף דער דאקטוירים-אויסשטעלונג מיט אויסצייכנונגען און גאלדענע מעדאלען אין באדען, בערלין, ווען, פארוז, לאנדאן און א סך אנדערע שטעדט. טויזענדער דאנקזאגונגען האט בעקומען ד"ר לאוער פון אויסגעהיילטע פאציענטען.

פרייז פון א האלבע שאכטעל 50 ז., דאפעלטע שאכטעל 2.50

פערקויף אין אפטייקען און אפטייק-סקלאדען

בעמערקונג: היט אייך פאר אהנגעמאכטע נאכמאכונגען.

רעפרעזענטאנט אויף פוילען: **Józef Grossman, Warszawa, Chmielna 49**

לעטשניצע (פאר קומענדע קראנקע)

„SALUS"

פון דאקטוירים ספעציאליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאבינעט

גלובנא 41 טעל. 46-65. איז עפענט טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אווענד. זונטאג - פון 9 פריה ביז 2 נאכמ.

ד"ר ז. ראקאווסקי	אויערען האלז און נאז-קראנקהייטען	פון 1—13
ד"ר לאנדקאט	אינערליכע קראנקהייטען	פון 1—2 און פון 5—7
ד"ר דינענזאהן	קינדער-קראנקהייטען	פון 11—12 און 4,30—6
ד"ר וויים	כירורגישע קראנקהייטען	פון 1—2 און פון 6.30—7.30
שמערלאווסקי	פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע	2.30—3.30, 5.30—6.30 זונטאג פון 12—1
זילבערשטראם	הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה	פון 11.30—1 און 7—8
ד"ר גאלדבערג	אויגען קראנקהייטען	פון 10.30—12.30
ד"ר גאלדרינג	אינערליכע קראנקהייטען	פון 11—12 און פון 3—5
צאהן ארצט פרוי לאנדקאט סט. גאלדבערג	צאהן- און מויל קראנקהייטען	9.30—12 און פון 4—7 12—2 און פון 7—8

אפאראטונגען, אפעראציעס, איינשפריצונגען, פאקען-שטעלען, אלערליי אנאליזען, (ווי אורין, פלעגמע, בלוט אז"וו) דורכלייכטונגען און רענטגען אויפנאהמען. קורס פאר שטאמלער. נעבורטס-הילף בעראטונגען פאר מוטערס. קינסטליכע ציין, קראנען, גאלדענע ברוקען, פלאמבען א. אז. וו.

ספעציעלע קורסען פאר שטאמלער
וויזיטען אין שטאדט.

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, ניי-מאשינען, גארדעראבען א. ז. וו. צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19 (דזשעלנא)

אין מעבעל-געוועלב, (פריוואט-וואוינונג שענקעוויטש 39) ביי מיר איז שטענדיג פערשיד. געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען 1374

אלערליי ווינגער

ווערט געזוכט אין טאפעצירער - אנשטאלט פיל-נאצנא 5 ביי לעווקאוויטש

אנאנסען - פרייז: [illegible]

אבאנעמענטס-פרייז: [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i B. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.

Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat", Piotrkowska 81.